Günlük Siyasi Gazete

Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Gerçek

SAYI 125
3 EKİM 1979
ÇARŞAMBA
500 Kuruş

Öğretmenler bugün derslere girmeyecek

Mahkemeye çıkartılan TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu ve diğer örgüt yöneticileri

- TÖB-DER Merkez Yürütme Kurulu'ndan yapılan açıklamada öldürülen TÖB-DER üyeleri için 1 Günlük Yas tutulacağı belirtildi.
- Yurdun çeşitli yerlerinden gelen haberlere göre eyleme katılımın yüksek olması beklenmektedir.
- Gazioğlu, dün düzenlediği basın toplantısında, «Bursa'da öğretmen kanı akıtıldığını» belirterek, bunun 1 Mayıs 1977 katliamının bir tekrarı olduğunu söyledi.

Ankara (Gerçek) — TÖB-DER'in cumartesi günü yapacağı mitinglerin yasaklânması ve Bursa'da yapılan izinli mitingin polislerce zorla dağıtılması eğitim emekçileri arasında derin tepkilere yol açtı. Polisin yasal bir mitinge karşı zorbalık kullanması ve bir öğretmeni öldürmesi, öğretmenler arasında hükümetin, faşizmle başedemediği için demokrasi güçlerini sindirmek istemesi olarak yorumlandı.

TÖB-DER genel merkezinden yapılan açıklamada, 3 Ekim çarşamba günü (bugün) öğretmenlerin bütün Türkiye'de, bugüne kadar öldürülen eğitim emekçilerinin anısına bir günlük yas tutacağı belirtildi.

Türkiye'nin çeşitli yerlerinden gelen haberlere göre öğretmenler bugün derslere girmeyecekler. Eyleme katılım oranının çok yüksek olacağı da gelen haberler arasında.

TÖB-DER genel merkez yöneticileri, eylemin «yasal hakların kullanılmasını engelliyen hükümetin bu tutumunu protesto etmek için yasal bir hakkın kullanılması olacağını» belirterek bütün TÖB-DER üyelerinin çağrıya katılacaklarını söylediler.

Bugün 150 bini aşkın öğretmenin derslere ve sınavlara girmiyeceği ve protesto eylemine katılması beklenmektedir.

Öte yandan Gültekin Gazioğlu dün yaptığı basın top-

Devamı s. 5, sütun 6'da

Eski hamam, eski tas

Tam Gün yasası suya düştü

- Daha önce «yasa halka hizmet etmiyecek olursa değiştiririm» diyen Sağlık Bakanı sonunda geri adım attı.
- «Halkın sağlık gereksinimini daha iyi karşılamak» amacında olduğunu öne süren Mete tan, gerçekte sağlık hizmetlerini ticari kâr alanı olarak görenlerin direncine boyun eğmiş oldu

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mete Tan, kamuoyu ve hekimlerin sabırsızlıkla beklediği «tam gün yasası yönetmeliğinin «pazartesi gününden başlayarak yürürlüğe girdiğini söyledi.

Ancak, tam gün yasasını olumlu karşılayan hekim ve sağlık personeli ile bu yasa-

Devamı s. 5, sütun 4'de

Gerçek Durum

DİSK ve Seçimler

Demokrasi sorunu giderek kördüğüm haline geliyor. Ancak bu gelişme, bu düğümü çözecek siyasal çözümleri de tartışma alanına sokarak gerçekleşiyor. Farklı sınıf güçleri, tutumlarını ve hedeflerini daha net şiarlarla açığa vuruyorlar.

Burjuvazi düğümü demokrasiyi reddederek kendi açısından çözüm istemektedir. Eğer tekelci burjuvazi emekçi sınıfların ve demokrasiye karşı duyarlı kesimlerin iradesini aşabilirse düğümü kendi açısından çözmüş olacak.

Sosyal demokrasi böylesi bir gelişmeyi uygun bulmuyor ve bunun kendisi açısından bazı çözümsüzlükler getireceğini kavrıyor. Buna karşılık sosyal demokrasi de meseleyi kendi başarısıyla çözmeyi ummaktadır. Sorun bu çerçevede ne ölçüde çözülebilir ve demokrasi burjuva gerici tasalluttan kurtarılabilir, belli olmuştur. Sosyal demokrasinin gördüğü bu çözüm emekçi sınıflar açısından çözümsüzlüğün devamına gelmektedir. Hatta, meselenin sosyal demokrasiye bağlanarak aşılabileceğini umanlar, bizzat bu tutumlarıyla, gerici siyasal çözümlere çanak tutmuş ve olanak sağlamış olmaktadırlar.

Sorunu işçi sınıfının siyasal tavrı çözebilecektir. Bu siyasal tavır onun örgütlü politikalarında somutlanır. Sınıf kitlesinin yönelimleri ise ancak bu somut siyasal önderliğe güç katabilir, onu çözüm noktasına yaklaştırabilir. Sendikalar ve diğer işçi örgütleri, ne denli bilimsel sosyalist politika doğrultusunda tutum alırlar, sınıf çıkarlarını ancak o ölçüde koruyabilirler.

DİSK, seçimlere 13 gün kalıncaya kadar net bir siyasal tutum gösterememiştir. Bundan elbette ki, işçi sınıfının yönelimlerinin henüz belli olmadığı sonucu çıkmaz. Bu yönelimler sosyalist siyasal politikalarda dile gelmektedir. DİSK yönetiminin bugüne kadar yapmakta geciktiği, bu politikaların sendikal hareket düzeyinde onaylanmasıdır. Yani, işçi kitlesinin politik yönelimlerinin sendikal önderlik tarafından da dile getirilmesidir.

DİSK yönetiminin farklı siyasal etkiler altında olduğu bilinmektedir. Zaten sendikal hareketten homojen bir siyasal bileşim beklemek boşuna olur-

Devamı s. 5, sütun 7'de

Hacettepe Üniversitesi: «Çalışan anneye, bir yıl ücretli doğum izni verilmelidir»

- Kreşlerde 15 bebeğe 1 bakıcı, Anaokullarında ise 13 çocuğa 1 eğitmen düşüyor.
- Öksüz yuvalarında 0-4 yaşlarındaki 151 çocuktan sadece 9'u normal sağlıkta bulundu.

Ankara — Hacettepe Üniversitesi, Çocuk-Ruh Sağlığı bölümü başkanı Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu, Türkiye'de çocuk ruh sağlığı ile ilgili yaptığı açıklamada, çalışan annelere çocukları bir yaşına gelene kadar ücretli izin verilmesini istedi.

Açıklamasında, çalışan bebekli annelere tanınan olanakların Türkiye'de çok sınırlı olduğunu vurgulayan Yörükoğlu, doğum yapan anneye çok az izin verildiğine ve

Devamı s. 5, sütun 5'de

CIA artıkları, marifetlerini açıkladılar

- CIA'den ayrılan eski ajanlar grubunun çıkardığı dergide «Anarşi yeterli değilse özel ajanlarımızla biz şiddetlendiriyoruz» deniliyor.
- Rapora göre CIA ajanları aşırı sol örgütlerin kadrolarına sızarak onları kullanıyor.

Amerikan silahlı kuvvetlerine dağıtılan FM 30-31 B adlı gizli bir dosya ilk defa bazı eski CIA görevlilerinin çıkardığı dergide açıklandı. Amerikan siyasetini etkileyen faktörlerin ışığında az gelişmiş ülkelerdeki rejimlerin hassasiyetine dikkat çekilmelidir, denilen «Çok gizli» askeri raporda şöyle denilmekte; «Ayaklanmaların yönlendirildiği rejimler genellikle huzursuzluktan ve istikrardan yakınırlar. Bu

Devamı s. 5, sütun 6'da

Elçi: «MHP, faşizmin vurucu gücüdür»

- Doğunun perişan olmasının temelinde faşist ve şovenist duyguların hakimiyetinin yattığını söyleyen Elçi, «Ben, Türkiye'de Kürtler de vardır dediğim zaman bize saldırdılar. Bunun tek nedeni, sizin varlığınıza tahammül edemeyişleridir» dedi.

Hakkari — Doğu bölgesinde gezisini sürdürmekte olan Bayındırlık bakanı Şerafettin Elçi, «Doğu için en büyük tehlikenin faşizm ve şovenizm olduğu»nu söyleyerek, «Faşizmin vurucu gücünü MHP yürütmektedir, AP de MHP'ye destek olmaktadır» dedi.

Bayındırlık bakanı Şerafettin Elçi, Hakkari'nin ilçelerinde yaptığı konuşmalarda, demokratik rejimlerde «oy»un halkın en önemli silahı olduğunu savuna-

Devamı s. 5, sütun 5'de

gedik

OLUR YA?

Gaziantep'te, aralarında TİKP ve MHP'nin de bulunduğu «altı» parti aralarında anlaşmışlar.

«Sağdan da gelse, soldan da gelse, anarşiye karşı ortak mücadele vereceklermiş.

Anladınız değil mi?!
TİKP ve MHP...
Ortak ve mücadele...

taşı

DİSK Genel Yönetim Kurulu bugün yeniden toplanıyor

- DİSK Genel Yönetim Kurulu bugünkü toplantısında seçimlerde alınacak tavır konusunu görüşecek.
- Bazı sendikacıların CHP'yi destekleme eğiliminde oldukları, ancak çoğunluğun bu görüşe karşı çıktığı belirtiliyor.

İstanbul (Gerçek) — DİSK Genel yönetim kurulu, konfederasyon'un önümüzdeki seçimlerdeki tavrını belirlemek üzere bugün yeniden toplanıyor. Genel yönetim kurulu 28 Eylül günü bu konuyu görüşmüş, ancak bir karara varamadan dağılmıştı.

Haber aldığımıza göre, bazı sendika yöneticileri CHP'nin desteklenmesini istemektedir ama çoğunluk bu görüşe katılmamıştır. CHP'nin desteklenmesine karşı çıkan sendikacılar, bunda işçi sınıfının kısa ve uzun vadeli hiç bir çıkarı bulunmadığını söylemişlerdir.

DİSK Genel Yönetim Kurulu toplantısının tartışmalı geçeceği sanılıyor. CHP'nin desteklenmesi doğrultusunda bazı sendikacılara CHP genel merkezi tarafından baskı yapıldığı da gelen haberler arasındadır. Ancak yaygın kanaat, DİSK'in, CHP'nin desteklenmemesi doğrultusunda bir karar alacağı yönündedir.

Siyasi parti başkanları seçimlerin ilk Radyo-TV konuşmalarını dün yaptılar

- Kaçmaz «başarının yolu solda yeralanların dostluk ve işbirliğinden geçer» diyerek, TSİP'in birlik politikasının mutlaka başarıya ulaşacağını belirtti.
- Ecevit ve Demirel birbirlerini eleştirirken, Erbakan her iki partiyi de suçladı

Gerçek Haber Merkezi — Siyasi Partilerin radyo ve televizyon konuşmaları dün başladı. İlk konuşmaları geleneğe uygun olarak parti başkanları yaptılar.

Akşam saat 22.00'ye kadar süren ilk konuşmalar için siyasal partilerin dün sabah basına verdikleri bültenlerinden yaptığımız değerlendirmeleri şöyle özetlemek mümkün:

Ahmet Kaçmaz: İki yıl önceki yerel seçimlerde radyodan yaptığı konuşmasından alıntılar okuyan Kaçmaz, o gün söylediklerinin, son iki yıl içinde aynen çıktığını belirtti. CHP'nin faşist Milliyetçi Hareket Partisi karşısında aciz kaldığını, kendi vaadlerine sırt çevirdiğini, pahalılığı ve işsizliği arttırdığını söyledi. Sıkıyönetimi eleştiren Kaçmaz, bugün yaşanılan zorluklardan çıkış yolunun demokrasi güçlerinin birliğinden geçtiğini söyledi. TSİP'in sosyalist ve demokratik birlik politikalarını vurguladı. Bu birliğin herşeyden önce solda birlikten ve solda yeralanların dostluk ve işbirliğinden geçtiğini belirtti. TSİP'in birlik için halkımıza söz verdiğini ve bu sözü mutlaka yerine getireceğini söyledi.

Ecevit: Demokrasiye ara verip ara ve kara rejim getirmek isteyenlerin bulunduğunu söyledi, Demirel'in hükümet sorunu karşısında takındığı tutumu eleştirdi ve seçimlerden sonra da partisinin iktidarının süreceğini söyledi.

Demirel: Bu hükümetin 14 Ekim'den sonra gideceğini öne sürdü, hükümetin kuruluş biçimini ve icraatını eleştirdi.

Devamı s. 5, sütun 2'de

Yurdakul'un cenaze töreni engellenemedi

Adana'da güvenlik kuvvetlerinin engellemeleriyle yapılamayan Cevat Yurdakul'un cenaze törenine, Ankara'da yüzlerce polis ve binlerce ilerici-demokrat katıldı.

Ankara — 28 Eylül günü, faşist katillerin saldırısı sonucu hayatını kaybeden Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un cenazesi, bilindiği gibi Ankara'ya kaçırılmıştı. Böylece, Adana'da yapılmak istenen cenaze töreni de engellenmişti.

Ankara'da da, Cevat Yurdakul'un cenaze törenine katılmak isteyen binlerce kişi, güvenlik kuvvetlerinin çeşitli anti-demokratik engellemeleriyle karşılaştı. Buna rağmen, yüzlerce ilerici polisin de katıldığı, protesto gösterilerine binlerce ilerici-demokrat katıldı.

Güvenlik kuvvetlerinin engellemelerine rağmen, Eskişehir yolu üzerinde yürüyüşe geçildi. Cenazeye katılan yürüyüşçüler, faşist milliyetçi hareketten hesap sorulmasını, MHP ve ÜGD'nin kapatılmasını, Türkeş'in tutuklanmasını isteyen sloganlar attılar.

Yürüyüş sonunda bir konuşma yapan, ilerici bir polis, baskı ve terörün kaynağının belli olduğu halde üzerine gidilmediğini, bunun ötesinde ilericilere karşı baskı uygulandığını bildirerek, bütün bunların ilerici polis hareketini yıldırmayacağını söyledi.

Kapitalist düzen emekçilere bir damaltını çok görüyor

Kırsal Alanda ve Kentlerde en büyük sorun: KONUT SORUNU

Türkiye'de 20 bin kadar toprak, ve mağra konutlar var. Akarsuyu, elektriği mutfağı, helası olmayan kahrolası konutlar.

- Kırsal alanda 20 bin mağra ve çadır, konut olarak kullanılıyor.
- Gelişmiş ülkelerde 80 metrekarede 4, Türkiye'de 50 metrekarede 9 kişi yaşıyor.
- Halkın yüzde 60'dan fazlası kirada oturuyor.

Yıllardan beri siyasal iktidarlar tarafından yürütülen kalkınma edebiyatına 1979 yılına gelindiğinde yaşanan onca zorluğa, akan onca kana rağmen toplum sorunlarının hiçbirinin çözülmediği görülmektedir.

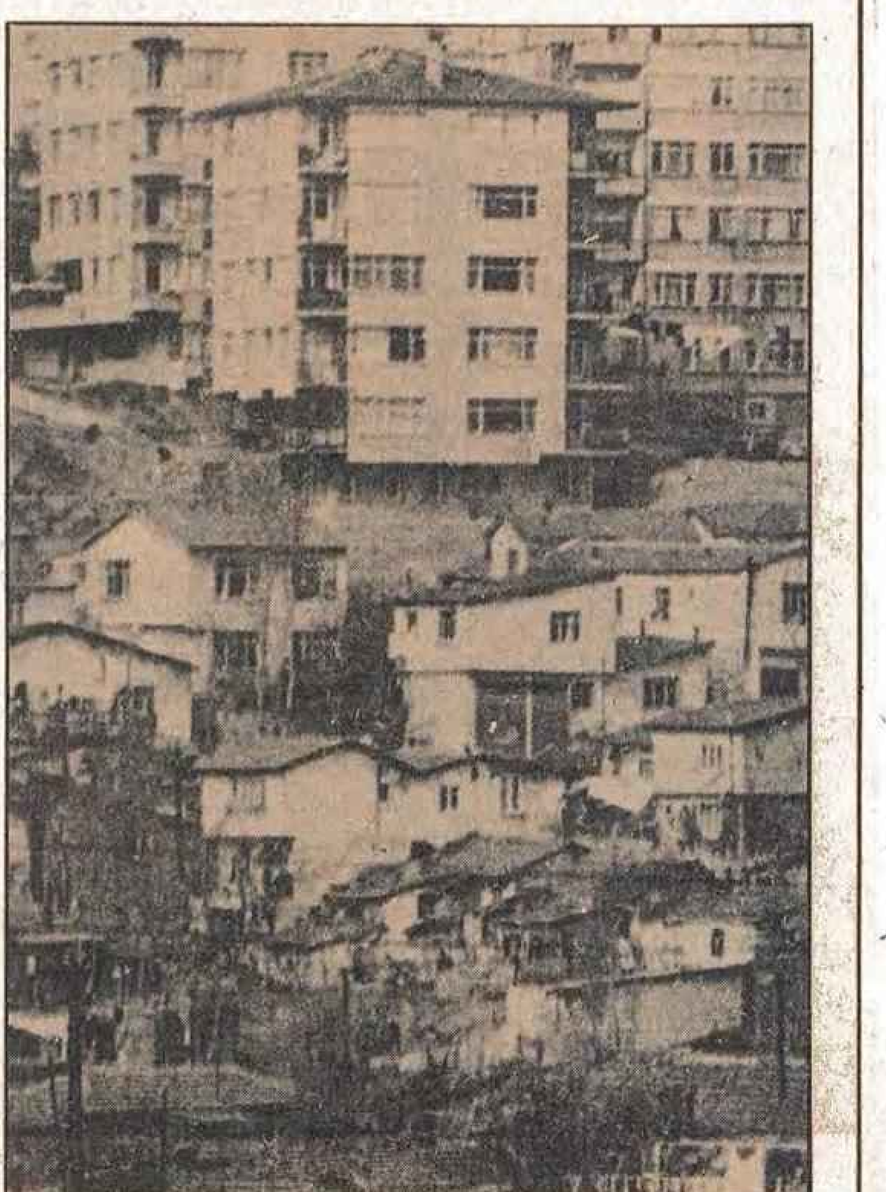
1977 verilerine göre köylerdeki konutların toplam sayısı 4.5 milyon civarındadır. Konut başına oda, 2.94 olup, oda başına 2.8 nüfus düşmektedir. Köylerdeki konutların en az 20 bin kadarı mağara ve çadır şeklindedir. Bu konutların yüzde 38'i sağlam değildir.

Türkiye'deki konutların durumuna bir göz atarsak:

Yüzde 28 toprak — yüzde 2.5 çadır ve mağra — yüzde 16 kerpiç yapım konut görürüz. Ayrıca köy konutlarının yüzde 87'sinde elektrik ve akarsu, yüzde 79'unda mutfak ve yüzde 28'inde helâ bulunmamaktadır. Köy konutlarının hemen hiçbirinde banyo yoktur. 65 bin köy yerleşim biriminin yüzde 25'inde içme suyu yoktur. Ayrıca yüzde 22'sinin içme suyu son derece yetersizdir.

Kent konutlarının yüzde 28'ini gecekondu ve benzeri konutlar oluşturmaktadır. Bu yerleşim yerlerinin yüzde 27'sinde mutfak, yüzde 48'inde banyo, yüzde 39'unda akarsu, yüzde 22'sinde elektrik yoktur. 1955 yılında Türkiye'de kirada oturanların oranı yüzde 36 iken, bu oran 1960 yılında yüzde 42'ye, 1975 yılında yüzde 64'e çıkmıştır.

Kırsal alanda ve kent içi gecekondularda, suyu, elektriği, helâsı, banyosu olmadan yaşayan, hele hele toprak evlerde, mağaralarda ve çadırlarda yaşamaya uğraşan milyonlarca emekçi halkın sorunlarının belki de en büyüğü konut sorunudur.

Büyük kentlere akın gecekonduları çoğaltıyor, ve yaşam koşulları her geçen gün zorlaşıyor. Aynı mahallede diz dize lüks apartımanlar, ve gecekondular birbiri ardına bitiveriyor.

İkinci Boğaz Geçişi Tartışılırken

Haydar KARABEY

1970 öncesi I. Boğaz Köprüsü'nün yapımının gerkliliği yoğun tartışmalara neden olmuştu. Ülkede tüm demokratik kuruluşların, meslek odalarının ve bilim kuruluşlarının İstanbul Boğazı'nın bir karayolu ile geçilmesinin ülke ekonomisi ve kent gelişimi açısından getireceği sakıncaları bilimsel kanıtlarla ortaya koymalarına karşın, köprü projesi gerçekleştirilmişti.

Köprü, 1973 Ekiminde bitti ve trafiğe açıldı. Köprünün savunucuları seçimlerde, miting alanlarında köprüyü kürsü yaptılar, bol bol övündüler. İlk bakışta önemi gözden kaçan, hatta konuya yabancı olanlarca sempatik karşılanması bile olası olan Boğaz Köprüsü, kendi çözümsüzlüğünü kendi kanıtlayarak, yapılan eleştirilerin haklılığını ortaya çıkarmıştır:

● Vapur, tren, otobüs gibi kamu ulaşım araçlarıyla seyahat eden İstanbul halkının % 80'i için kent içi ulaşım sorunu Boğaz köprüsünün olumsuz etkisiyle giderek artan bir hal almıştır. Karayolu Genel Müdürlüğünün hazırladığı raporda, üçüncü İşletme yılında (Kasım 1975-Ekim 1976) köprüden geçen araçlar içinde belediye otobüslerinin oranı sadece % 0,6 olarak görünmektedir. Diğer araçların geçiş oranı ise; pikap-minibüs % 8,5, küçük otobüs % 0,2, büyük otobüs % 2,1'dir. Bütün bu araçların toplu ulaşıma hizmet ettiğini düşünsek bile, toplu ulaşımın köprüden aldığı pay % 8-9 oranında kalmaktadır.

● Köprüden geçen araçların % 80'ini özel otolar, % 8'ini de kamyonlar oluşturmaktadır. Kent içindeki trafiğin % 23'ü kamyon olduğu halde, bunların köprü trafiği içindeki oranlarının % 8 oluşu, mal taşımacılığında yine büyük oranda araba vapurlarının kullanıldığını ortaya koyar. Rakamların gösterdiği gerçek, Köprü'nün ne kitle ulaşımı ne de mal ulaşımı açısından etkili olmadığıdır.

● Köprünün İstanbul mekanına oturmadığı savı bugün doğrulanmıştır. Bir ulaşım ögesi olduğu halde, ulaşım açısından değerlendirilmemiş, arazi kullanma ile ulaşım ögeleri arasındaki kesin birliktelik gözden kaçırılmıştır. Bu nedenledir ki, yıllar süren bir çalışmadan sonra bitirilebilen İstanbul Nazım Planı'nın arazi kulanımına değin ilkeleri, Boğaz Köprüsü ve çevre yolları gibi bir belkemiğinin araziye yerleştirilmesiyle işbirliğini tümden yitirmiştir. Yakın zamana kadar hemen hemen boş olan Mecidiyeköy yöresinde yoğunluk bugün hektar başına 1.000 kişinin üstüne çıkmıştır. Altyapısı yetersiz bir yerleşme bölgesi oluşmuştur. İş yerleri, Mecidiyeköy, Levent, Etiler yöresine doğru kaymış, Boğaz tepelerine kadar dayanmıştır. Batıda Ortaköy, Levent, Etiler, Bebek sırtları; doğuda Üsküdar, Çamlıca, Beylerbeyi yörelerinin kolay ulaşılabilirlik kazanmaları nedeniyle yüksek yoğunluklu mevzi imar planları gelmeye başlamıştır. Şehir gelişmesinin ve iş alanlarının kuzeye doğru yayılma eğilimi, bugün İstanbul'un elde kalmış tek yeşil alanı olan Boğaz'ı da hızla tahrip etmeye başlamıştır.

BOĞAZ GEÇİŞLERİNİN BİR İKİNCİSİ TARTIŞILIRKEN

Bugünlerde yeniden yabancı tekellerin verdikleri proje kredileri öne sürülerek «İstanbul Boğazı Geçişi» konusu tartışılıyor. İster istemez, düşünceler bu tartışmaların birinci Boğaz Köprüsü'nün yapımı öncesindeki tartışmalarla ilişkisini kuruyor. Söz konusu Boğaz geçişinin bir örneğinin bir süredir elle tutulur, gözle görülür bir gerçek olarak varolması ve yaşama katılması, bugünkü tartışmaya önemli etkiler yapıyor. Şöyle ki:

Tartışılan tasarının somut bir gerçeğinin varolması, onu tasarıdan öte bir konuma getiriyor. Bir ikincisinin varlığıyla ilgili imajların oluşmasında, kamuoyuna büyük çapta etki yapıyor; politikacısından kentlisine kadar çoğunluğun üzerinde görkemli varlığından öte bir ideolojik-düşünsel baskı oluşturuyor.

Birinci Boğaz köprüsü somut düzeyde Boğazın iki yakası arasında, ya da ididalı deyişiyle, iki kıta arasında oluşturduğu bağlantısıyla, beş yıldır kent-bölge-ülke çapında bazı önemli etkiler yapıyor ve doğal olarak bazı değişimleri hızlandırarak kendisinden sonra yeni geçişlere gereksinim yaratıyor. Birinci Boğaz köprüsü üzerinde TMMOB görüşü, «Bu köprünün gelişmeleri kışkırtarak ileride zorunlu hale gelecek köprüler zincirinin birinci halkası, köprüler tuzağının ilk ve önemli girişimi» olduuğnu ileri sürerken, bu temele dayalı ve kısa sürede kanıtlanan haklı bir görüşü yansıtıyordu.

TARTIŞMAYI BİLİMSEL BİR TEMELE OTURTMAK GEREKLİDİR

Tartışmayı bilimsel bir temele oturtmak için, sorunun «İkinci Boğaz geçişi gerçekleştirilmeli midir?» olarak konması yetersiz kalmaktadır. Sorunun sağlıklı çerçeve içinde ele alınabilmesi için tüm boyutlarıyla genişletilmesi, kamuoyuna genel kararlar ve seçmeler süreci açıklanarak aktarılması gereklidir:

O tartışma konusu geçiş, herşeyden önce ülke bütçesinin yaklaşık % 1'ini bağlayan çok önemli bir yatırımdır. Konu bu yönüyle ele alındığında,

— Yatırımı sağlayacak hazır kaynağın var olup olmadığı,
— Yabancı kaynaklarla desteklenip desteklenmeyeceği,
— Yabancı kaynağın hangi koşullarla elde edileceği, ülke ekonomisini nereye kadar bağlayacağı

gibi soruları yöneltmek gereği vardır.

● Elde böyle hazır bir kaynağın olduğu varsayımı ile de,

— Eldeki kaynaklar önceden planlanmış ve üzerinde anlaşılmış hedeflere göre paylaştırılmış mıdır?
— Öyleyse, hangi yatırımlar, hangi nedenlerle öncelik kazanmışlardır?
— Kaynakların yatırımlara aktarılmalarında belirli bir zamanlama yapılmış mıdır? (Teknik deyimi ile programlama)

soruları sorulmalıdır.

● Böylesine büyük çapta bir yatırım hangi değerlendirme ölçülerine göre çeşitli nedenler öne sürülerek gerçekleştirilmeyen diğer yatırımlara göre öncelik kazanmaktadır? Söz konusu olan bir alt yapı yatırımıdır. Alt yapı yatırımları belirli amaçlara dönük araçlar olarak değerlendirilirse, bu alt yapı yatırımı aynı tür diğer yatırımlara göre hangi düzeylerde öncelik kazanmaktadır? Basit bir karşılaştırma, durumu ortaya koymaya yeterlidir.

Örneğin, ülkemizde gerçekleştirilebilecek alt yapı-donatım-hizmet yatırımları arasından bir kaçını göz önüne alarak bunlara göre ikinci Boğaz geçişinin nasıl bir öncelik taşıyabileceğini aramak gereklidir.

Birinci Boğaz köprüsü ve çevre yollarına aktarılan yerli ve yabancı yatırım ve işletme kaynakları, örneğin bir toplu konut üretim sistemine yatırılsaydı, geçen 7-8 yılda donatım ve hizmetleriyle tamamlanmış yaklaşık 200.000 kişiyi barındıran sağlıklı bir uydu-kent oluşturulabilirdi. (İstanbul'a her yıl 200.000 kişi göç etmekte)

● Boğaz üzerinde ikinci bir geçişin sağlanması, her büyük alt yapı yatırımı gibi, çevresinde önemli etkiler yapacaktır. Başka bir deyişle, kentin-bölgenin-giderek ülkenin toplumsal ve ekonomik yapısına ve ileride hızla yerleşme yapısına yansıyacak bir girişimdir.

— Bu etkimenin hızı, süresi, biçimi ve genelde sonuçları saptanmış mıdır?
— Bu etkimenin (elbette yararlı ve zararlı sonuçları olacaktır) denetimi sağlanabilecek midir?
— Bu konularda herhangi bir ön araştırma ya da önlem söz konusu mudur?

BİR PLANLAMA POLİTİKASININ İRDELENMESİ

Tüm bu açıklamalar, Boğaz geçişi gibi ülkesel düzeyde büyük bir yatırım kararının alınmasında çeşitli etkilere açık bazı ön seçmelerin yapıldığını kanıtlamaktadır. Söz konusu seçmeler, **Ülkesel boyutta amaçlara dönük hedeflerin saptanmasını sağlayan, planlamaya yön veren ön kararların seçimidir.** Kısaca, bir planlama politikası olarak tanımlanabilir. Ülkemizde henüz bir planlama politikası oluşturulmamıştır. Bir başka deyişle, özü ve amacı «varolmamak» olan bir planlama politikası hâlâ geçerlidir, ülkemizde.

Bir ülkesel planlama politikasından söz edilebilseydi, köprü, metro, ya da baraj gibi projeler kendi mantıklı, tutarlı gerekçelerini içererek gündeme gelebilecekti. İşte ancak o zaman tartışma söz konusu olabilecek, planlama politikası ülkesel hedefler açısından tartışılabilecekti. Yoksa, bugünkü ele alınış biçimiyle Boğaz geçişi raslantısal bir olgudur. Belki de Boğaz olmasaydı bu kez de iki denizi birleştirecek bir kanalın yapımı tartışılacaktı.

Planlama (bir önceki kararın bir sonrakini do-

Devamı s. 5, sütun 1'de

ORMANLARIMIZ NEDEN YANIYOR?

Metin SARIBAŞ
Or.Yük.Müh.

Son günlerde, ormanlarda yangın mevsiminin güneybatı illerimizde orman yangınları artıyor ve onbinlerce hektar orman cayır cayır yandı ve yanıyor. Bu illerimizde sanki düğmeye basmışçasına orman yangınlarının birdenbire çıkmasının kökeninde biraz da bu illerimizde yapılacak seçimler yatmıyor mu?

Kapitalist ekonominin sömürmediği, sömürüye katmadığı hiç bir şey yok. En önemli doğal kaynaklarımızdan olan ormanlarımız yıllar yılı acımasızca yakılıyor. 1937 yılından 1970 yılına değin 1.099.030 hektar ormanımız yanıp kül olmuş. Yanan ormanlarımızla birlikte halkımızın geleceği de yanıyor.

Aynı iklim kuşağında bulunmamıza ve aynı yapıda ormanlara sahip olmamıza karşın, ülkemizdeki orman yangınları diğer komşu ülkelerinkinden çok daha büyük boyutlara ulaşmaktadır. İlgililer iklim koşullarından, tarla açma kistiyen orman köylüsüne dek, bir çok neden sıralıyor yangınlar için. Orman bakanlığı istatistiklerinde, orman yangınlarının nedenleri; yıldırım, lokomotif, ocaklar, sigara, ateşlemek, çeşitli, bilinmiyen ve ihtimal olarak dokuz öbekte toplanmış. Ormanların yanma sebebiymiş bunlar! Soruna eğilinmedeki yapaylık ve temelsizlik de burada başlıyor ve doğal olarak, alınan ve alınması öngörülen önlemlerin biçimlerine değin uzanıyor. Sonuçların, neden olarak alınması şeklinde değerlendirilebilecek bu yaklaşım nedeniyle, ne yangınlar önlenebiliyor ne de yanan alanlar azaltılabiliyor. Orman Bakanlığının bugnüe değin, orman yangınlarının önlenmesine ve zararlarının en aza indirilmesine yönelik olarak aldığı önlemlerin ne denli yüzeysel ve temelsiz olduğu son yangınlarla da kanıtlanmıştır. Aynı yaklaşımın sürdürülmesinde direnildikçe de orman yangınlarının sönmesi, ya ormanların tümüyle bitmesine ya da doğal bir engelle karşılaşmasına bağlı olacağı ve binlerce ormancı çalışanın olağanüstü çabalarının boşa gideceği açıktır.

Orman yangınlarının söndürülmesine ilişkin yasalar da konulmuş. Bu yasanın bir maddesi şöyle: «Yangın söndürülürken sakatlananlara sakatlık derecelerine göre orman idaresince 500 liradan 2000 liraya kadar, ölenlerin ise ailelerine 5000 lira verilir. Yani bir insanın değeri 5000 lira. Düğünlerinde bir milyon lirayı havaya savuranların bulunduğu, suntaların mobilya diye yutturulduğu bir ülkede bir orman köylüsüne 5000 lira!...

Ülkemizdeki çok hızlı ormansızlaşma sürecinin yalnızca bir boyutu olan orman yangınlarının temelinde yatan en önemli nedenlerden biriin, orman köylüsünün içinde bulunduğu çağ dışı ekonomik ve toplumsal koşulların olduğudur. Bu gerçeği gören, ancak sorunun çözümüne geçildiğinde işleri savsaklıyan, amaçları sömürüden başka bir şey olmıyanlara gerçekleri bir kez daha anımsatmakta yarar görüyoruz.

Türkiye ormanları 1937 yılından bu yana devlet eliyle işletilmektedir. Ekonomik bir işletmecilik uygulamasından çok, kaynaklarının ,orman içerisinde ve cıvarında yaşıyan orman köylülerine değil de kereste tüccarlarına, fabrikatörlere, vurguncülara-sömürücülere aktarılmasına çalışılmıştır. Bu tür aldatmaca devlet işletmeciliği ile orman köylüsü giderek ormana yabancılaşmıştır. Daha önceleri ormandan serbestçe yararlanabilen or-

Devamı s. 5, sütun 4'de

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Prag yakınlarında Spolona Fabrikasında teknisyen olarak çalışan bir ailenin «apartman dairesi»

«Sosyalist ülkelerde konut mülkiyeti»

Her aileye biri «kışlık» diğeri «yazlık» olmak üzere «iki konut» satın almak hakkı sağlanmış. Konutlar; apartman daireleri ya da bahçeli sayfiye evleri...

İsteyen aileler böyle bir ya da iki konut sahibi olabiliyorlar. Konut satın alabilmek için Devlete, konut bedelinin %40'ı «peşin» %60'ı 20 yılda ödeniyor.

Ancak satın alınan konutlar ticari amaçla kullanılmıyor. Yani kiraya verip, kira alarak kazanç sağlanmıyor.

Bahçeli ev sahipleri bahçelerinde yetiştirdikleri meyve, sebze, çiçek vs. gibi ürünleri isterlerse şehir «haller»inde satabiliyorlar.

Çağatay Anadol — Bakış

Uğurlar Olsun!

Sağ sosyal demokrasinin lideri ve CHP Genel Başkanı Ecevit, ilginç bir yolda hızla ilerliyor. Bu yol, geleneksel gerici buruva siyasetinin on yıllardır izleyegeldiği, anti-komünizm ticareti yoludur.

CHP Genel Başkanı, ne zaman faşizme karşı birkaç söz etse, ardından komünizme çatmaktan kendini alamıyor. Kitleler «Faşizme Geçit Yok!» sloganını yükseltir yükseltmez, hemen müdahale ediyor: «Komünizme de geçit yok arkadaşlar!»

Sonra devam ediyor: «Komünist ülkelerde işçi başı dık gezemez, iktidara ortak olamaz.»

Sömürücü egemen sınıflar ve onların sözcüleri, hep, faşizmle komünizmi karşı karşıya iki «totaliter» sistem olarak göstermeye ve kapitalizmi gözlerden saklamaya uğraşırlar. Onun adını, Hür Demokratik, Parlamenter Düzen» olarak koymak çok hoşlarına gider. Halbuki, buz gibi bilirler ki, komünizm kapitalizmin karşıtıdır ve en özlü ifadesiyle burjuvazinin egemenliğine karşı işçi sınıfının egemenliğidir. Gene bilirler ki, faşizm tekelci kapitalizmin bir uzantısıdır ve sömürücü sınıflar ülkeyi yönetemez hale geldikleri, sömürüleri tehlikeye girdiği zaman başvurulan kanlı yönetim şeklinin adıdır.

Cumhuriyet Halk Partisi, bir burjuva partisi olmakla birlikte demokratik özlemler içinde bulunan kitlelerin desteğini kazanmıştır ve partinin tabanı ve gövdesi demokrat olmanın asgari koşulunun faşizme karşı olmak olduğunu bilen bir yapı taşımaktadır. Burjuvazinin liberal kanadının isteklerini savunanlar elbette ki komünizme de karşıdırlar. Ama komünizmi, tüm insanlığın lanetlediği faşizmle mukayese etmeye, aynı kefeye koymaya kalkıştın mıydı sana «demokrat» bile demezler. Üstelik, bu sözleri Anayasa Mahkemesinin 141 ve 142. maddeleri görüştüğü sıralarda edersen, ard niyetinden şüphelenmeye herkese hak verirsin.

Ecevit'in izlediği anti-komünizm ticareti yolu, gene geleneksel olarak ayrılmaz garnitürlerini yanında taşıyor. «Allah hükümete izin verirse», «hükümet düşmeyecek inşallah!» gibi. Bu sözler tutulan anti-komünizm ticareti yolunun hem tamamlayıcı süsleridir, hem de bu yolun doğal bir sonucudur. Kitlelerin demokratik özlemlerine cevap vermeye çalışmak yerine, faşizme karşı tüm demokrasi güçleriyle kader ve eylem birliği yapmak yerine, gerici burjuva siyasetinin araçlarına sarılmak, CHP'nin AP ve diğer gerici partiler karşısındaki sebebi hikmetini tamamen ortadan kaldırır ve onu bu partilerin alanına, dolayısıyla da oy avcılığı yöntemlerine çeker.

Hergün bir istifayla gericilik tarafından oyulan parlamenter destek tabanını, kitlelerin isteklerine cevap vererek güçlendirmek yolu yerine, böyle bir yol tutulursa gene gazetelerden izlediğimiz sonuçlar ortaya çıkar. Ecevit'in seçim gezisine katılan bir gazeteci şöyle yazıyor: **«Yol boyu otobüste radyo açılmadı. Bunun nedenini soran gazetecilere bir görevli 'sanırım sayın Başbakan'ın moralinin bozulmaması için' yanıtını verdi.»**

İşte, faşizmin kaynağına inmek ve bunun için gerekli ittifaklara sırt çevirmemek siyaseti izlenmezse bu olur. Faşist cinayetleri önleyemeyen Ecevit, radyo dinlemeyerek yeni katliamları işitmek istemiyor. Acaba milyonlarca yurttaşa önerdiği nedir? Kulaklarımıza birer tıkaç mı takalım?

ES-KOOP'ta, ilerici muhalefetin yönetime gelmesi bekleniyor

Eskişehir (Gerçek) — Eskişehir Tarımsal Amaçlı Kooperatifler Birliği, Olağan genel kurulunun 10 ekim'de yapılacağı ve birliğe bağlı kooperatiflerden 45'inin genel kurula katılma hakkını elde ettiği bildirildi.

ES-KOOP'a bağlı Doğançayır Kooperatifi başkanı Yüksel Ulukoca yaptığı açıklamada, «Birliğe bağlı kooperatifler mevcut yönetimden eleman demişlerdir. Üretici sorunlarına göz yumup, tüccar zihniyetine göre çalışan ve üretimle hiçbir ilişkisi olmayan kişilerin Es-koop'un başında daha fazla kalmaları gelişen köylü mücadelesine zarar verir» dedi. Es-Koop'un 5 yıldan beri Eskişehirli üretici köylüler lehine hiçbir şey yapmadığını, mevcut yönetimin traktör satışında usulsüzlükte bulunduğunu ve Es-koop pazarlama müdürünün yolsuzluktan ötürü hapiste bulunduğunu söyleyen Ulukoca, Es-koop Başkanı Sadık Öztaş'ın bu yolsuzluğu bildiği halde göz yumduğunu iddia etti.

Doğançay kooperatifi başkanı Yüksel Ulukoca, ayrıca, Eskişehir mahallelerinde halka saldıran faşist Hidayet Serin'in Es-Koop'a yerleştirildiğini açıklayarak, mevcut yönetimin gericilerle işbirliği içinde olduğunu söyledi.

Eskişehir'den gelen bilgilere göre, kuruluşundan beri ilk kez bir muhalefetle karşılaşan Es-Koop yönetiminin zor durumda olduğu anlaşılıyor.

TÜM-DER: «Hükümet, TÖB-DER mitingine yapılan müdahaleden sorumludur»

Ankara — Tüm-der Genel Sekreteri Hacıköylü, Töb-der Bursa mitinginin yasal olarak yapıldığını, mitinge güvenlik kuvvetlerince yapılan müdahaleden hükümetin doğrudan sorumlu olduğunu söyledi.

Açıklamasında, Töb-der Genel Başkanı Gazioğlu ile birlikte yüzlerce kişinin gözaltına alınmasını ve dövülmesini kınayan Tümder Genel Sekreteri Hacıköylü şunları söyledi:

«Son günlerde faşist örgütlerce işlenen ve özellikle Adana'da yoğunlaştırılan olayları yem olarak kullanmak isteyen CHP, «MHP ve ÜGD'nin üzerine gidileceği masalı ile, seçimlerde ilerici kesimi etkilemeye çalışmaktadır. İktidarda olduğu halde, faşist örgütlerin her türlü eylemleri ayyuka çıkmışken bu örgütler üzerine yürümemenin tek izahı, bu olayları politik çıkarlar uğruna kullanabilmek amacını taşımaktır.

DUYURU

29 EYLÜL'DE BURSA'DA YASAL HAKLARIMIZI KULLANMAK ÜZERE TOPLANAN ÖĞRETMENLERİN SALDIRIYA UĞRAMASINI, BİR ARKADAŞIMIZIN ÖLDÜRÜLMESİNİ VE YÜZLERCESİNİN AĞIR YARALANMASINI PROTESTO EDERİZ.

SALDIRI SONUCU HAYATINI KAYBEDEN ÜYEMİZ FEHMİ YILDIRIM 3 EKİM 1979 ÇARŞAMBA GÜNÜ TOPRAĞA VERİLECEKTİR.

ÖLDÜRÜLEN TÜM ÜYELERİMİZ VE FEHMİ YILDIRIM ARKADAŞIMIZIN ANILARI İÇİN

3 Ekim Çarşamba günü

1 günlük yas

TUTACAĞIMIZI TÜM MESLEKTAŞLARIMIZA VE KAMUOYUNA DUYURURUZ.

TÖB-DER
MERKEZ YÜRÜTME KURULU
ÜYELERİ

EKONOMİ

Ücretler ve Gerçekler

Toplu sözleşme görüşmelerinin başladığı şu günlerde, sendikaların ücret zammı ve ileri sosyal haklar için talepleri her dönem tekrarlandığı üzere işverenlerin şikâyetçi feryatları ve «işçiler ekonomiyi batırıyor» çığlıkları yükselmeye başladı.

Hayat pahalılığının alabildiğine artarak sürdüğü günümüzde, sendikaların en azından ücretin toplusözleşme dönemi boyunca satın alım gücünün düşmesini önlemek üzere talep ettikleri ücret artışı etrafında bile gürültüler yoğunlaşmaktadır. Kaldı ki, gerçek ücretlerdeki düşmeyi önlemek üzere talep edilen bu artış, işçinin yaşama düzeyini bugünküyle aynı düzeyde tutmaktan, diğer bir değişle, işçinin ancak bugünkü yaşama koşullarının korunmasından öte bir şey değildir.

Ülkemizde işçi ve emekçilerin her geçen gün daha da ağırlaşan koşullarda yaşamaya zorlandığı bilinmektedir. Yaşanılanlar sayılara dökülecek olursa, durum daha da somut olarak ortaya çıkmaktadır.

Ülkemizde hayat pahalılığı her geçen gün artarak yükselmektedir. Geçmiş yıllarla karşılaştırıldığında bu daha açıklıkla görülebilir. İstanbul Geçinme Endeksine göre 1977'de yıllık ortalama fiyat artışı % 26'dır. Aynı süre içinde 1978'de kaydedilen artış ise % 61,9'dir. 1979 da ise bu artışın daha da hızlandığına şüphe yoktur. İstanbul Ticaret Odası toptan eşya fiyatları indeksine göre 1978'de yılın ilk sekiz ayında % 32,7 olan fiyat artışı, 1979'da aynı süre içinde % 53,5 olarak belirlenmiştir.

Buna karşılık ücretlerin durumu nedir?

İstanbul Geçinme Endeksine göre 1978'de yılbaşından Temmuz ayına kadar fiyatlar % 31 artarken, ücretlerde ancak % 17'lik bir artış kaydedilmiştir. (Bkz. Tablo 1) Memurların durumu ise daha kötüdür. 1978 Temmuz'una kadar yine % 31'lik fiyat artışı karşısında katsayılar, gösterge değişiklikleri derken % 17'lik brüt artış olmuştur ve bu artış yıl sonlarına doğru ortalama % 10-15'i ancak bulabilmiştir. Aynı yılın sonunda fiyat artışı ise, yukarıda da belirtildiği üzere % 62'ye varmıştır.

Öte yandan, gelir dağılımındaki değişmeler sürekli olarak işçi ve emekçilerin aleyhine gelişmeye devam etmektedir. Cari ücret ve GSMH sayıları ile yapılan hesaplamalara göre 1970 - 1978 döneminde kişi başına milli gelir (1970=100), 100'den 684'e yükselmiştir. Buna karşılık özel kesim ücretleri ise 100'den ancak 390'a çıkabilmiştir. Yani ücret artışı, kişi başına gelir artışının % 43 gerisinde kalmıştır. Ve yıllar itibariyle bu geri kalma oranının giderek daha büyüdüğü görülmektedir. 1971 yılında ücret artışı kişi başına gelir artışının % 15 gerisindedir, 1974'te bu oran %34,5 olmuştur. Ve nihayet 1978'de % 43'ü bulmuştur.

Gelir dağılımında sürekli büyüyen adaletsizlik vergiler yoluyla iyice artırılmaktadır. 1973 yılı sayılarına göre ücretlilerin milli gelir içindeki payları % 31 iken gelir vergisindeki payları bunun iki katından fazladır - % 64.5 Enflasyonun bir de gelir vergisi kanalıyla ücretliler aleyhine yarattığı sonuçla bu adaletsizlik daha da pekişmektedir. Bu durum Tablo 2'de izlenebilir. Nitekim 1976'da ücretlilerin gelir vergisindeki payı % 68'e yükselmiştir.

Vergilerin yanısıra kamu hizmetlerine sarfedilen harcamaların da gelir dağılımını etkilediği bilinmektedir. Ve ülkemizde başta sağlık, eğitim, konut vb. olmak üzere çok çeşitli kamu hizmetlerinin ne denli yetersiz olduğu ise bilinmektedir.

İşte bu koşullarda, toplu sözleşme görüşmelerinin başladığı şu günlerde işçilerin ücret artışı ve diğer sosyal hakları için talepleri etrafında koparılmaya çalışılan fırtınanın, işçinin yaşama hakkına doğrudan saldırıdan başka bir anlamı olmadığı açıktır.

Tablo 1

Parasal ve Gerçek Ücretler (1978)

Aylar	Parasal Ücretler (TL)	Fiyatlar	Gerçek Ücretler
Aralık (1977)	165.46	100.0	165.46
Ocak (1978)	180.50	104.0	173.56
Şubat	172.73	109.5	157.74
Mart	180.64	111.6	161.86
Nisan	186.15	114.9	162.01
Mayıs	181.35	120.8	150.12
Haziran	183.23	125.8	145.65
Temmuz	193.48	130.6	148.15
Artış (%)	16.9	30.6	—10.5

★ İstanbul Geçinme Endeksi Aralık 1977=100
Kaynak : Maliye Bakanlığı, Yıllık Ekonomik Rapor, 1978, s. 135

DİSK Ekonomik Rapor 1978, s. 23

Tablo 2

Vergiye Tabi Gelirde Vergi Oranı

Yıllar	Gelir	Vergiye Tabi Gelir	Asgari Geçim İndirimi	Gelir Vergisi	Vergi Oranı (%)
1970	976	859	34.55	107.50	12.5
1971	1132	996	34.55	142.50	14.3
1972	1335	1175	34.55	187.50	16.0
1973	1609	1416	34.55	247.50	17.5
1974	2089	1839	34.55	355.50	19.3
1975	2300	2024	34.55	392.50	19.4
1976	2657	2338	34.55	506.70	21.7
1977	3300	2904	34.55	698.70	24.1

Gelirler toptan eşya fiyatları indeksindeki artış oranında artırılmıştır. Vergi bekar bir ücretli için hesaplanmıştır.
Kaynak : DİSK Ekonomik Rapor 1978, s. 49.

ÇKP'nin yeni «Manifestosu» açıklandı

● Mao tarafından daha önce görevlerinden alınmış olan Teng'in hazırladığı Manifesto'nun temel hatları şöyle açıklandı: Mao insandır, tanrı değil; Kızıl Kitaptan değil, gerçekten öğren; istikrar mücadeleden daha iyidir; modernizasyon ilk amaçtır; Düşünmüyorsan sus ve genel çizgiye uy.

Pekin — Çin Halk Cumhuriyeti'nin 40. kuruluş yıldönümünde, Başbakan yardımcısı Yen Chien-Ying, Çin'in bir süredir izlemekte olduğu politikanın anahatlarını içeren uzun bir bildiri okudu. Çin Komünist Partisi'nin «yeni manifestosu» olarak adlandırılan bildirinin, bir çok şeye açıklık kazandırdığı ve Çin'in zaten izlemekte olduğu politikayı yasallaştırdığı bildirildi.

Başbakan yardımcısı Yen Chien-Ying'in okuduğu bildiride, bir zamanlar Mao tarafından kapitalist ve çok pragmatik olduğu gerekçesiyle iki kez gözden düşürülen ve görevlerinden alınan Teng'in görüşlerinin hakim olması dikkati çekti.

Teng Hisao Ping tarafından hazırlanmış olduğu açıklanan bildiride, Çin Komünist Partisi'nce izleneceği bildirilen yeni politikanın ana hatları şöyle belirlendi: «Mao insandır, tanrı değil», «kızıl kitaptan değil, gerçeklerden öğren», «istikrar mücadeleden daha iyidir», «modernizasyon ilk amaçtır», «düşünmüyorsan, sus ve genel çizgiye uy».

Milyonlarca kişinin radyo ve televizyonda izlediği konuşmada Mao'ya, kalıntılarına ve Mao'nun yanılmazlığı görüşüne karşı en sert saldırıların yapıldığı belirtildi. Bildirinin başında, Mao'yu «büyük bir marksist, büyük bir devrimci ve strateji uzmanı» olarak niteleyen ÇKP, daha sonra da «Mao Tse-tung düşüncesi»nin sırf Mao'nun eseri olmadığını savunarak «Liderler, tanrı değildir. Liderler yanlış yapmayacak ve karşı çıkılmayacak kişiler değildir» demektedir.

Manifesto, 1966 yılında Mao'nun başlattığı «kültür devrimi»ni reddetmekte, ancak Mao'nun felsefesinin «dörtlü çete» tarafından saptırıldığı da eklenmektedir. Manifestoda, 10 yıllık kültür devriminin Çin'i bir kez daha böldüğü ve karışıklık içine ittiği, büyük ölçekli silahlı çatışmalara neden olduğu ve kan döküldüğü söylenmektedir.

Çin'de bugün bile bazı «aşırı sol» etkilerin halkı zehirlediğini açıklayan Manifestoda, «Kültür devriminin Çin'de sosyalizmi geriye götürdüğü» söyleniyor.

Çin Komünist Partisi'nin yeni manifestosunda, Çin'de sınıfların yok olduğu anlamına gelen «sınıf savaşının yok olduğu» görüşünün reddedilmesi gerektiği, ama «bunun abartılmasına da karşı çıkılması» gerektiği savunuldu.

Çin'de, yeni politikanın temel ilkesinin «modernizasyon»a dayandırıldığı söylenen manifestoda, «daha hızlı ve daha kaliteli üretim esastır» deniliyor. Fabrika işçilerinin gelirlerinin katkılarına paralel olarak artırılması gerektiği söylenirken, «şirketlere üretim ve yönetimde daha çok insiyatif tanınarak, yaratıcılığın artırılacağı» iddia ediliyor.

Mao tarafından, daha önce iki kez gözden düşürülerek tüm görevlerinden alınan Teng Hsiao-ping, şimdi Çin Komünist Partisi'nin politikasını çiziyor.

İran ordusunu güçlendirecek

● İran'ın yeni savunma bakanı Mustafa Samran «Ordu küçültülmeyecek tam tersine güçlendirilecektir» dedi.

● Ordu komutanları ile Humeyni arasında buzların eridiği bildiriliyor.

Gerçek Dış Haberler Merkezi — 1975'in nisanında ABD Cumhurbaşkanı Nixon, Vietnam'daki ABD birliklerini geri çekmek zorunda kaldı. Ancak, ABD'nin elinde henüz kullanılmamış binlerce çeşit askeri malzeme vardı. Bunca askeri malzeme kullanılmazsa silah tekellerinin hali perişan olurdu. Bu koşullar altında Nixon, İran Şah'ına ABD'den istediği kadar askeri malzeme alabileceklerini bildirdi.

Son altı yıl içinde İran, ABD'nin en yağlı müşterisi haline geldi. İran'ın altı yıl içindeki askeri malzeme harcamaları 20 milyon doları buldu. İran Orta Doğu'nun en büyük silah deposu olup çıkmıştı. Şah ise kendini yörenin «Savaş Tanrısı» sanıyordu.

Son dört yıl içinde İran, Amerika'dan 15 milyar dolarlık silah satın altı. Son beş yıl içinde ise İran Savaş Bakanlığının bütçesi 10 kat yükseltilerek 1977'de 13 milyar dolara çıkartıldı (Türkiye Savunma Bütçesinin 6 katı). Silahlanmaya ayrılan paranın 4.5 milyar doları ABD'ye gitmekteydi.

350 bin asker ve 30 binin üstünde subaydan oluşan İran ordusunda binbir çeşit modern silah ve malzeme bulunuyordu. Cinsleri aynı, ama değişik ülkelerden alındıkları için kullanımları farklı olan savaş araçları eğitimsiz İran ordusu için lüksten öteye gitmiyordu. Şah son bir kaç yıl içinde ABD ve İngiltere'den 224 Fantom, 10 büyük nakliye uçağı, 700 Augusta, 140 hovercraft almıştı.

İran Geçici Devrim hükümeti Genel Kurmay Başkanı İran'da halen 70 milyar dolarlık askeri araç ve gereç bulunduğunu açıkladı. Genel Kurmay Başkanı bu araç ve gereçlerin birbiri ile hiç bir uyum sağlamadığını, askerlerinin büyük çoğunluğunun bunları kullanmayı bile bilmediğini ve İran ordusunu bir askeri hurda deposuna döndüğünü açıkladı.

İran'ın yeni Savunma Bakanı Mustafa Samran yaptığı açıklamada şöyle dedi; «İran ordusu zayıflamıştır. Malzemeler birbirine uymamaktadır. Ordu saflarında temizlik yapılarak düzen kurulacaktır. Ordu ile Humeyni arasında görüş ayrılıkları vardır. Ancak kısa zamanda buzların eriyeceğine inanıyoruz. Ordunun gücü azalmayacak, tam tersine güçlendirilecektir. Ancak Şah'ın yaptığı gibi milyarlarca liralık silah alarak orduyu bir silah deposu haline getirmek yerine, orduya ciddi bir eğitim verilecek, ve moral olarak İran ordusunun kalkınması sağlanacaktır.»

Castro: «ABD'nin yarattığı anlaşmazlık tam bir komedi»

Miami (a.a.) — Küba devlet başkanı Fidel Castro, ABD'nin Küba'daki Sovyet askerleri konusunda yarattığı anlaşmazlığın tam bir «komedi» olduğunu söylemiş, Başkan Carter'ın Küba çevresindeki askeri gücünü arttırması halinde komedinin bunalıma dönüşeceğini belirtmiştir.

Havana'da Amerikan CBS televizyonuna bir demeç veren Castro, Sovyet askerlerinin Küba askerlerini eğitmek üzere bulunduğunu tekrarlayarak, ABD'nin bunu 17 yıldır bildiğini belirtmiştir. Castro Küba'daki Sovyet askeri varlığının son 17 yıldır değişmediğini de sözlerine eklemiştir.

Sovyet askerlerinin Küba'ya 1962 yılında geldiğini ve bunun eski Amerikan başkanları tarafından bilindiğini belirten Castro, aynı şeyi Carter'ın da bilmesi gerektiğini söyleyerek, «Carter'ı yalancılıkla suçlamayacağım, ancak dürüst davranmadığını ve yapay bir bunalım yaratmaya çalıştığını belirteceğim» demiştir.

Başkan Carter'ın Küba'daki Sovyet askeri varlığına karşılık bölgede ABD askeri varlığını arttırabileceği, özellikle Kosta Rika, Florida ve Guantaramo deniz üssündeki askeri gücünü takviye edebileceği görüşü üzerine Castro «Carter yasal ve haklı bir dayanağı olmadan sorun yaratsın. Böyle bir hareket bunalım yaratmaktır. Bizi korkutamaz» demiştir.

Başkan Carter ile görüşme konusunda böyle bir görüşme önermediğini söyleyen Castro, bununla birlikte Carter ya da görevlendireceği herhangi bir kişi ile görüşmeye hazır olduğunu belirtmiştir.

Bugünkü durumun 1962'de ortaya çıkan durumdan tamamen farklı olduğunu belirten Fidel Castro «1962 Ekim bunalımı gerçek bir bunalımdı. O gün nükleer çatışma tehlikesi vardı. Bugünkü bunalım ise yapay bir bunalımdır ve Başkan Carter'ın yarattığı bir komedidir» demiştir.

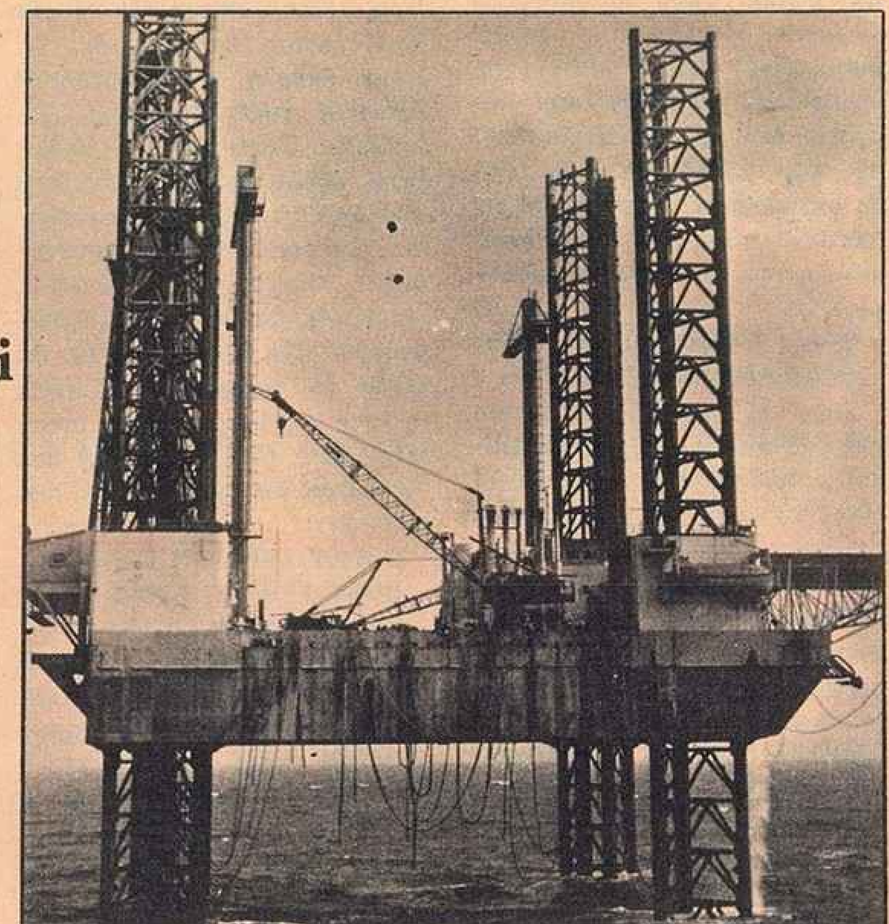
Türkiye'nin petrol ihtiyacını kendi topraklarından karşılıyabileceği açıklandı

İzmir (a.a.) — Petrol Ofisinin yayın organı «Petrol Dünyamız»da yer alan bir araştırmada gelişmekte olan 70 ülke arasında petrol ihtiyacını kendi topraklarındaki rezervlerden karşılayabilecek ilk üç ülkeden birinin Türkiye olduğu belirtiliyor.

Arama çalışmalarına hız verilmesinin önerildiği araştırmada ayrıca, Hindistan ve Arjantin'in ortalama 150 milyon varillik kapasitesinin yanı sıra Türkiye ve Filipinler'in de 70 milyon varillik bir petrol kapasitesine sahip olduğu bildirildi.

Gelişmekte olan 70 ülkeden hiçbirisinin süper petrol rezervlerine sahip bulunmadığı da kaydedilerek açıklamada şu görüşlere yer veriliyor:

«Dünya ölçülerine göre bir petrol yatağının süper olabilmesi için en az beş milyar varilin üzerinde bir rezerve sahip olması gerekmektedir. Buna göre 13 ülkenin petrol rezervesi 1.5 milyar varilin altındadır. Diğer 10 ülkenin rezervesi de 750 milyon varil civarındadır.»

İran ve Endonezya, Japon petrol ihracatçıları için zam yaptı

Tokyo — İran Ulusal Petrol Şirketi Japon petrol ihracatçılarına bundan böyle, varil başına 38 dolar üzerinden yeni fiat uygulayacağını, kabul edilmediği takdirde ise petrol sevkiyatının kısıtlanacağını ya da durdurulacağını açıkladı.

Öteyandan, Endonezya'nın Pertamini adlı petrol tekeli de, Japonya ithalatçılarına ve rafinerilerine verdiği petrole zam yaptığını açıkladı. Endonezya'nın, 1 Ekimden başlayarak hafif ham petrol fiatlarına varil başına 11 ile 13 dolar arasında zam yaparak, petrolünü varil başına 35 dolar üzerinden ihraç edeceği bildirildi.

Gözlemciler, yapılan bu yeni zam girişimlerinin, Aralık ayında yapılacak OPEC toplantısında ham petrol fiat artışlarına doğacak tepkiyi ölçmek amacını taşıdığı şeklinde yorumladılar.

Pakistan'da genel seçimler için 54 parti başvurdu

İslamabad (a.a.) — 17 Ekim'de Pakistan'da yapılacak genel seçimler için 54 partinin başvurduğu açıklanmıştır.

Eski başkan Butto'nun partisinin de bulunduğu üç büyük parti Pakistan Ulusal Partisi, Pakistan Halk Partisi ve Ulusal Demokratik Parti'nin seçimlere girmeyeceği de öğrenilmiştir.

Üç partinin ortak sözcüsü kayıt işlemini «şarlatanlık» olarak nitelemiş ve bu durumun demokrasiye uymadığını da sözlerine eklemiştir.

KISA... KISA...

● F. Almanya'nın en kalabalık eyaleti olan Ren-Vestefalya bölgesinde yapılan belediye seçimlerinde Hristiyan Demokratlar oyların % 46.4'ünü almışlardır. Sosyal Demokratlar % 44.6, Liberaller % 6.6 oy alırken Alman KP'nin oy oranı % 0.8'e çıkmıştır.

● EOKA-B tedhiş örgütünün önde gelen liderlerinden Stavros Siros'un örgütü canlandırmak üzere eylül ayı içerisinde gizlice Kıbrıs'a gittiği ve bir dizi temaslar yaparak adadan ayrıldığı bildirilmektedir. Bilindiği gibi AKEL, bir süre önce EOKA-B'nin yakında yeniden faaliyete geçirilmek istendiğini belirtmişti.

NÜRNBERG'İN YILDÖNÜMÜNDE 4

Faşizmin insanlık dışı yüzü

FAŞİST NAZİLERİN TIP DENEYLERİ

«Faşist nazilerin 'tıp' «!» alanında yaptıkları deneyler korkunç bir sadizm örneğidir. Kobay gibi kullanılan insanlarla yapılan deneyler birer dehşet ve korku hikayesidir.»

Bu alandaki cinayetlerin kurbanları: Sovyet savaş esirleri, Polanya'daki toplama kamyonda bulunan kadınlar ve erkekler ve SS'lere karşı gelen Almanlardı.

Deneyler çok çeşitliydi.

«Mahpuslar yüksek basınçlı odalara konuluyor soluklarI kesilinceye kadar yüksek irtifa testlerine tabi tutuluyorlardı. Teste tabi tutulanlara öldürücü dozlarda tifüs ve sarılık mikrobu da şırınga ediliyordu.»

İnsanlar üzerinde «zehirli mermi» «zehirli gaz» testleri yapılıyordu.

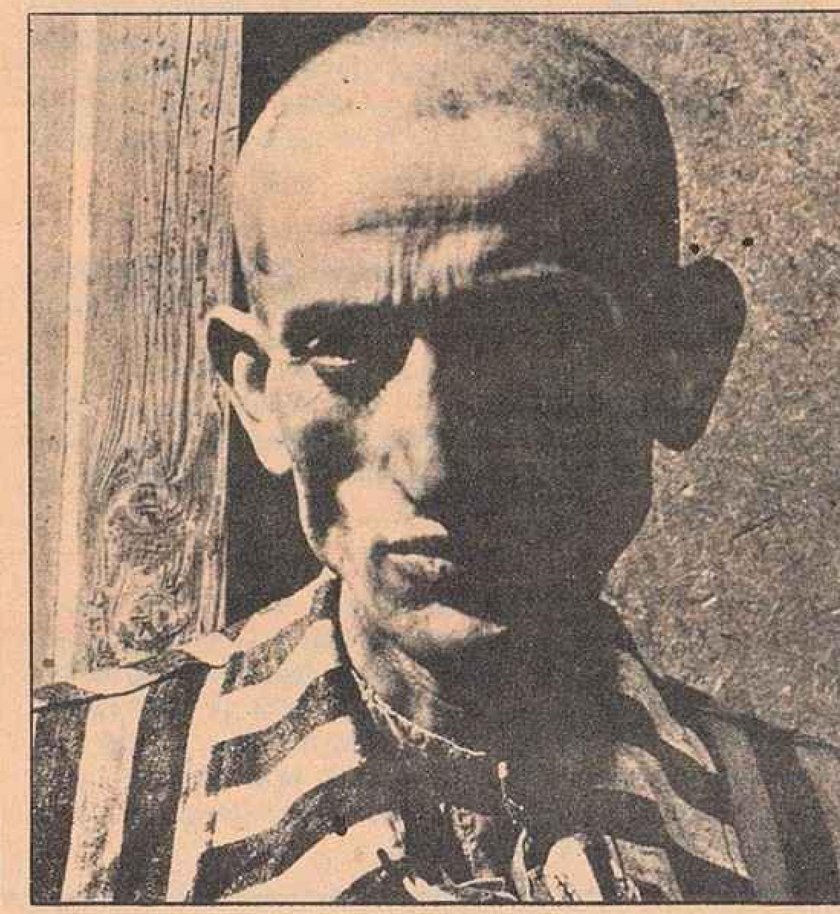
Yüzlerce Polonyalı kadın mahpusun vücudunda «bunlara kız tavşanlar deniyordu» gaz kangrenleri açılmış, birçokları üzerinde kemik yapıştırma deneyleri yapılmıştı.

Bir çok kamplarda çeşitli araçlarla hem kadın hem de erkekler üzerinde kısırlaştırma deneyleri yapıldı.

Himmler yaverine yazdığı mektupta: **«Elimizde her ırktan her ulustan yüzlerce kafatası var.» yahudi bolşevik kafatası pek yok. Profösör Hirt ölmüş komiserlerin kafatasını istemiyor. Kafatasları baş zedelenmeden öldürüldükten sonra ölçülecek. Rusya savaşı bize pek çok zedelenmemiş kafatası sağlamalı»**

Prof. Hirt'in asistanı bir deneyi de şöyle anlattı:

«30 kadar kadın cesedi daha soğumamıştı. Gözleri açık ve parlaktı. Cesetler alkole kondu. Profesör başları vücutlarından ayırıyor, vücutları olmayan iskelet kolleksiyonu tamamlıyordu.»

Faşist Naziler yanlız kafatası, iskelet değil, insan derilerini de toplamaya meraklıydılar. Özellikle bu korkunç merak için idam edilenlerin derileri «dekorasyon» için kullanılıyordu. Bunlardan abajurlar yapılıyordu. En değerli insan derileri, üzerinde «döğme olanlardı. Bir Alman mahpusu Andres Pfaffenberg Nürnberg'de şöyle tanıklık etti:

«Vücutlarında döğme olan bütün mahpusların dispansere gelmeleri emredildi. En güzel «döğmeli» olanlar bir tarafa ayrıldı. Enjeksiyon yapılarak öldürüldü. Patoloji bürosunda «döğmeli» deriler yüzüldü. Bunlar işlendikten sonra abajur ve süs eşyaları yapımında kullanıldı.»

«Hapisane müdürü Koch'un karısının en sevdiği abajur, üzerinde 'Haensel und Grethel' dövmeli insan derisinden yapılmış abajur idi.» (Haensel ve Grethel eski bir Alman çocuk öyküsünün iki kahramanı).

Faşist doktor Rascher'in bürosunda çalışmış olan bir Avusturyalı mahpus A. Pacholegg tıp deneylerinden bir tanesini şöyle anlattı:

«Mahpusların ciğerleri parçalanıncaya kadar havasızlığa nasıl dayandığını basınç odasının gözlem penceresinden kendi gözlerimle gördüm. Çıldırırlar ve basınçtan kurtulmak için tırnaklarıyla başlarını ve yüzlerini parçalarlardı. Kafalarıyla duvarlara vura vura ölürlerdi.»

İnsan kasabı Dr. Rascher'in emirerliğini yapan Walter Neff adında bir mahkum Nürnberg'de «Doktorlar davasında» yapılan testlerden birini şöyle anlattı:

«Kuru donma deneyi: Kışın mahkum akşamdan barakalardan alınıyor, çırılçıplak sedyeye yatırılıyordu. Saatte bir üzerine soğuk su dökülüyordu. 'Test'e alınan kimse sabaha kadar bu şekilde açık havada yatıyordu. Isıları devamlı olarak alınıyordu. Korkunç acı çeken mahkumların çığlıkları geceleyin her yandan işitiliyordu.»

«Buzlu suda donma testi: En sağlam adam buzlu suda 100 dakika, en zayıf adam ise 53 dakika kadar dayanabiliyordu.»

Neff bu deneyi mahkemede şöyle anlattı:

«O zamana kadar yapılan deneylerin en kötüsü yapılacaktı. Hapisaneden iki Rus subayı getirildi. İki subay buz dolu tenekeye çırılçıplak sokuldu. Saatler geçti, her zaman en geç 60 dakika sonra bilinçsizlik başladığı halde bu iki insan iki saat sonra bile cevap verebiliyorlardı. Dr. Rascher'e bunların artık uyutulması için yapılan ricalar boşa çıktı. Üç saat sonra Ruslardan biri ötekine şunu söyledi: «Yoldaş, lütfen subaya söyle bizi vursun.» Öteki Rus, «Faşist köpeklerden merhamet beklemeyeceğim» cevabını verdi. El sıkıştılar ve birbirlerine «hoşça kal yoldaş» dediler... Bir genç Polonyalı bu iki insana kloroform vermeye çalıştı. Ama Rescher bunu hemen önledi Ölüm ancak beş saat sonra oldu ve test o zamana kadar devam etti...»

Bütün bu rezil, cani, faşist doktorlar Nürnberg'de mahkeme önüne çıktılar. Yedisi ölüme mahkum edildi ve asıldı. Hepsi de son dakikalarına kadar «yurt görevi» yaptıklarını iddia ettiler ve cinayetlerini hayasızca savundular...

İşte faşizm insanları «bu hale» sokmuştu.

NOT: Belgeler Nazi İmparatorluğu kitabından alındı.

Bitti

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

Rabelais'yi yeniden Okurken

Şeref ÇOBANOĞLU

Rabelais (Rable)'yi okurken her zaman gülebilirsiniz. Onun kadar, anadilinin inceliklerini bilen, düşündüğünü anlatmak için bu dile emek veren kişi azdır. Onun bu güldürü ve dilci yönü asıl tutulan yönüdür. O usta anlatımı ve güçlü yergisiyle Ortaçağ gericiliğini top ateşine tuten Rabelais'in Fransız devriminin habercilerinden olduğu, pek az kişi tarafından bilinir. Ama düşmanlarının, onun yenilikçi yönünü, devrimci-demokrat karakterini, dostlarından çok daha iyi gördükleri su götürmez bir gerçektir. Bu yüzden başı dertten hiç kurtulmamıştır. Rabelais, Ortaçağ ile Yeniçağ arasındaki keskin çizgisinde yetişir. Onun çağına egemen olan güçler, dinsel gericilik, skolastik düşünce, feodal güçlerdir. İnsanlar dogmalardan kurtulmamışlardır. Rabelais ilk'n rahip olur, ama Yunanca ve Latinceyi öğrenince kilise karşısına dikilir. Çünkü o, skolastik düşüncenin, dinsel dogmaların kalıplarına, köhne değerlere sığmayan düşünceler taşımaya, ortaçağ kalıplarını zorlamaya başlamıştır. İnsanın yeteneğine, gücüne, aklına güven duymaktadır. Yani insan aranına koymaya çelişir. Fakat, ondaki bu uyanışın, öbür insanları da uyandıracağını sezen düşmanları, egemen güçler, yazarı zorlarlar, ayrılır kiliseden. Daha az baskılı, biraz daha özgür düşünebileceği bir yer arar ama, yalnız Rabelais'in değil, insanlığın da düşmanı olan gerici güçler, feodal iktidar, yazarı orda da tutundurmazlar. Sonunda rahiplikten büsbütün vazgeçer ve dinsel gericiliğe karşı düşünce özgürlüğü uğruna mücadele, hayatının geri kalan dönemindeki başlıca amacı olur.

Nitekim Rabelais yılacak adam değildir ve ilk iş olarak tıp öğrenimi yapar; zeki ve akıllı olduğu için de araştırma özgürlüğünü sınırlı olarak benimseyen üniversitede öğretim üyeliğine kadar yükselir. Fakat, o, burada da bir yenilik gerektiğine inanır. Bilimsel çalışmanın sınırlanamayacağı kanısındadır. İnsanın, kitabın dışında yeni şeyler bulebileceğini söyler. Eğitimin, insan yeteneğine göre düzenlenmesini savunur. Daha da ileri giderek, deneysel dersler yapmaya başlar. Galiba sınıfta bir de deney yapmak ister, ama kıyamet kopar. Rabelais kapı dışarı edilir. Yenilik ve deneye dayanan bilimsellik suçtur.

Her dönemde, aydın düşmanları yeniliklere karşı olmuşlardır. Ya da yenilikleri bozguncuca, hatta suçlamışlardır. Bu her dönemde, gericilere kolay gelen bir yol olmuştur. Çünkü onlar, yalnız bilimin değil, insanlık yararına olanın değil, kendi çıkarlarına elvermeyen her düşüncenin, yani özde insanlığın düşmanlarıdırlar. Bu nedenle, bilimsel düşünceyi yasaklamak, gericiliğin her döneme başvurduğu, ama kolay bir yöntem olmuştur. Rabelais'yi mahküm eden güçler, Fransız devrimini bu tür yasaklar ve zorbalıkla önleyemedikleri gibi, bugünkü eğitimin temellerini oluşturan demokratizmini de engelleyemediler.

Ama sağlığında Rabelais'nin peşini hiç bırakmadılar. O, üniversiteden ayrılıp gezici doktorluk yaparken, halkı dinsel inançlarından koparmakla suçladılar. Az sonra da, yapıtlarından dolayı yine mahküm ettiler. Bir süre sonra da öldü. Rabelais öldüğü zaman ardından bıraktığı dev yapıtlar geride kaldı. Onları okurken, ister istemez günümüzde sanata yönelen yasaklamaları ve bunların tarihin koca dalgaları karşısında, nasıl da boşa kürek çekişler olduğunu düşünüyor insan. Sonra da: «Hep egemen güçler, yasakçı ve aptal mıdırlar?» diye sormaktan kendini alamıyor.

Son zamanlarda sansür sorunu yeniden gündeme geldi. Gerçi bu bir tüzük değişikliği dolayısıyla ortaya çıktı. Fakat sinemada yasaklanan, televizyonlarda gösterilmeyen filmlerin sayısı oldukça kabarıktır. En kötü filmler, en ahlâk dışı oyunlar oynatılırken bu yasak kimsenin aklına gelmiyorda, bazı filmlerde niye geliyor. Bunlar, toplumsal içerikli, sömürüye karşı, emekten yana konuları işledikleri için mi? Daha da kötüsü, gerçek sanat amilleri olduklarından da mı? Peki bunların uluslararası yarışmalarda ödül aldıklarını görüp, uluslararası yarışmalardan ardarda tokat yiyip, yine de ders alınmaz mı?

Ya Brecht'e ne demeli? Hele Nâzım'a?... Uluslararası ün kazanmış, halkların ileri kültürünün mayasına karışmış bu büyük sanatçıların yapıtlarına yasak koymanın, «güneşi balçıkla sıvamak» olduğunu görmüyorlar mı?

Hayır, bu, aptallıkla açıklanabilen birşey değildir. Hâkim sınıfların doğasında vardır. Bir yıl, bir gün, bir an daha fazla yaşayabilmek, halkın uyanışını birazcık daha geciktirmek için göze almıyacakları şey olmadığını, sanat eserlerine konan yasaklar, biraz daha göstermiyor mu?

Ama egemen güçler ve onların çıkarlarının savunucusu olan kişiler, yasaklarla bir yere varılmayacağını bilmeliler. Rabelais'yi mahküm edenlerin durumuna, tarihin utançla anacağı suçlular durumuna düşmemeliler. Rabelais'yi ayni endişelerle yasaklayanlar, Sokrates'in de dediği gibi «doğa ölüme mahküm etti». Ama insanlar, tarihin beraat ettirdiği Rabelais'yi okurken onlara, yasaklamayı hüner de sayanlara acıyor. Yazıklı insan da, şimdiklere acıyacaktır. Ne var ki, bizim görevimiz, acımak değil, yanlışlar ve baskılarla savaşmaktır.

Faşizme Karşı Bilimsel Tutum ve Burjuva Demokrasisi

Demokrasinin sınıf özü, işçi sınıfının demokrasiye karşı tutumunu belirlemesinde çıkış noktasıdır. Faşizm, demokrasinin büsbütün ortadan kaldırılması ve zümresel burjuva çıkarların zorbalıkla tüm topluma kabul ettirilmesidir. Sınıf özü dolayısıyla ortaya çıktı. Fakat tekelci burjuvazidir. Burjuva demokrasisi de burjuva sınıfın diktatörlüğüdür, faşizmde demokrasinin en geniş biçimi olan halk demokrasisi (sosyalist demokrasi) için mücadele eden işçi sınıfı, bu bakımdan burjuva demokrasisini aşacaktır. Burjuva demokrasisine göre çok daha geniş bir demokrasi olan halk demokrasisi aynı zamanda demokrasinin de en gelişmiş ve son biçimidir.

Burjuva demokrasisine karşı halk demokrasisini savunmak elbette ki işçi sınıfının çıkarınadır ve onun tarihsel eylemi içinde zorunlu bir tutumdur. Sömürücü sınıf dışında bütün halkın tam bir demokrasiye kavuşması, sosyalizmin başlıca amaçlarındandır.

Sosyalist ülkelere baktığımızda, demokrasinin en gelişmiş biçimlerini görmekteyiz. Üretim araçlarının mülkiyetine toplumsal bir nitelik kazandırıldığı için, başta üretim faaliyeti olmak üzere, siyasi, kültürel estetik, bütün yeniden örgütlenmeler emekçi sınıf çıkarlarına, başka bir deyişle, toplumun sömürücüler dışında kalan halk yığınlarının yararına hizmet eder.

Bu geniş demokrasiyi savunmak için mücadele etmek ve bu konuda hiç bir özveriden kaçınmamak işçi sınıfının görevidir.

Ancak, kapitalizm altında sınıf mücadelesi düz bir hat izlemez. Yani, her emekçi sınıf hareketi, her aşamada değişik görevlerle karşı karşıya kalır. Bunun en çarpıcı örneklerini demokrasi sorununda görmek mümkündür.

Faşizm burjuva demokrasisinin de gerisinde bir zorbalık düzenidir. Ama yine burjuvazinin zorbalığıdır, onun sınıf egemenliğidir. Lakin, burjuvazinin bir başka sınıf egemenliği olan demokrasiden farklı olarak faşizm, bütün özgürlüklerin ortadan kaldırılmasıdır. Uğruna pek çok mücadele verilerek kazanılmış burjuva demokratik haklar, burjuva demokrasisi şartlarında bile ölçüde savunulabilirken, faşizm altında emekçi sınıflar bu hakların tümünü yitirir. Yani, demokrasinin daha da gelişkinini hedefliyen emekçiler, ellerindekinden de olurlar.

Bunun ne emekçi sınıflara, ne de sınıf mücadelesine bir yararı olur. Tersine, kaybeden yine emekçilerdir. Eğer emekçiler faşizmi önlüyecek güç ve örgütlülükte değilse, burjuvazi kazanır. Sınıf mücadelesinde işçi sınıfı geri mevzilere düşer.

O halde, faşizm-burjuva demokrasisi ilişkisinde sorulması gereken «hangisi?»dir. Ve hangisinin savunulması gerektiği buradan çıkabilir. Kuşkusuz emekçiler, faşizme karşı burjuva demokrasisini savunurlar. Bu tutum, burjuva demokrasisinin mutlaklaştırılması değildir. Sosyalist demokrasi hedefinin gözardı edilmesi değildir. Tam tersine, faşizm belası altına girmemek içindir. Burjuvazinin kendi durumunu daha da güçlendirmesine izin vermemek içindir. Varolan hakları da yitirmemek içindir.

Burjuva demokrasisini hedef olarak seçip savunmak işçi sınıfının görevi değildir. Ama burjuva demokrasisinin savunulmasında, «kime karşı?» sorusuna cevap verilmesi gerekir.

Burjuva demokrasisi, daha gelişkin demokrasiye, yani sosyalizme karşı burjuvazi tarafından savunulur. Faşizme kar-, ise emekçiler tarafından. Birinci durumda işçi sınıfı burjuva demokratik hayallere kapılamaz. Demokrasiyi en gelişkin biçimine vardırmak için mücadele eder. Halbuki burjuvazi, kendi sınıf demokrasisini reformlar yoluyla savunmaya, işçi sınıfını bu hayaller peşinde oyalamaya çalışır.

İşte, burjuva demokrasisine karşı mücadele ancak bu durumda geçerlidir. Ama faşizme karşı durum çok daha farklıdır.

Bazılarına göre, burjuva demokrasisinin savunulması, işçi sınıfının böyle bir özveride sahip çıkıp onunla yetinmesine yol açabilir. Bu son derece ilkel bir düşüncedir. İşçi sınıfını da kendisi gibi tekdüze ve apolitik bir yığın olarak görür.

Halbuki işçi sınıfı, koşulları hayatın esnekliğine, canlılığına göre azami ölçüde kendi sınıf çıkarları için değerlendirir. Dimitrof'un dediği gibi: «Burjuva demokrasisine karşı tavrımız her şartta aynı kalamaz.»

Bugün Türkiye'nin koşullarında sorunu daha somut şekliyle görme olanağı vardır. Burjuvazi içine düştüğü krizden kurtulmanın yolunu, demokrasinin bu en sınırlısından da geriye giderek koruyabileceğine inanmıştır. Bu niyetini gizlemiyor.

Faşizm tehlikesi ise emekçilerin gözünde giderek daha somut bir şekle büründü bile. MHP'nin demokrasi için taşıdığı tehlikeyi yığınlar kavramış bulunuyor. En doğal demokratik hakların kullanılamadığı bir dönem yaşanıyor.

Bu dönemde işçi sınıfının ve emekçi sınıf güçlerinin izlemesi gereken yol ne olabilir? Demokrasiyi, faşizmin dişlileri arasına terketmemek.

Bu hayati görevden hiç bir ilerici, demokrat ve sosyalist kaçamaz. İşçi sınıfı bilimini anlayamamış olanlar kaçabilir, hatta mücadeleyi küçümseyebilir. Demokrasi mücadelesinin işçi sınıfına iktidar hedefini unutturacağını ileri sürenler aslında işçi sınıfına, sınıf bilimi dahil her şeyi unutturmak istiyenlerdir. Lenin bu yanılgıların tehlikesine değinmişti:

«Demokrasi mücadelesinin proletaryayı, sosyalist devrimden saptıracağını, ya da sosyalist devrimi gözden kaçırtacağını, perdeliyeceğini vs. düşünmek kökü bir hata olacaktır. Aksine, sosyalizmin zaferi, demokrasi tam olarak gerçekleşmeden mümkün olamıyacağı gibi; proletarya, demokrasi uğruna devrimci, tutarlı ve ayrıntılı bir mücadele sürdürmeksizin burjuvaziyi yenilgiye uğratmaya hazırlanamaz.» (Lenin)

Altını çizerek işaret ettiğimiz «ayrıntılı»a uğraşmaktan kaçanlar başlarını sert duvarlara çarparak öğrenecekler.

Faşizmin teorik tanımları ve bu çerçevede demokrasi sorunu, hayatın içinde çok daha canlı biçimlere bürünür. Faşizme karşı mücadele veren işçi sınıfının bu mücadelesi her şeyden önce devrimci bir mücadeledir. Ama her devrimci mücadele her durumda sosyal devrime yolaçmaz. Yol açması için başka şartların da olgunlaşarak bir araya gelmesi gerekir. Faşizme karşı mücadele sosyal devrimin şartlarını oluşturabilir ve bu mücadele faşizmin yenilgisini devrim ilkesi.

Bunun için, işçi sınıfının faşizme karşı mücadelesini, onun devrimci iktidar hedefinden bağımsız göremeyiz. Ama, faşizme karşı mücadelenin, faşizmin ardından sosyalizmi kazanacağı hayali içinde de olamayız.

Sol oportünistler faşizm belasından kurtulmayı devrim sonrasına bırakan bir görüşü benimserler. Bunlara göre devrim «her derde deva» görülmekten başka, o olmaksızın hiç bir şey elde edilemez görülür. Böyle olunca devrim olmaksızın ne demokrasi, ne ulusal haklar, ne ekonomik çıkarlar elde edilebilir. Kaldı ki, bunların mantığına göre, burjuva egemenliği değil mi? Hepsi birdir.

Faşizme karşı bu farklı tutumlar, onunla mücadelede yine farklı yöntemler benimsenmesine yol açar. Halbuki, faşizme karşı ancak ondan zarar gören bütün toplum güçlerinin birliği ile mücadele edilebilir. Bu ise, işçi sınıfının bilimsel anti-faşist mücadele tezleri etrafında toparlanmakla mümkün olabilir. Bu nedenle yanlışların üzerine ısrarla gidilir.

Türkiye'de faşizm somut bir düşmandır. Yakın bir tehlike haline gelmiştir. Emekçi halk güçleri için demokrasi sorunu hayati bir önem taşımaktadır. Bunun için, demokrasi mücadelesinin diğer sorunları ve anti-faşist mücadelede işçi sınıfının taktikleri üzerinde durmaya devam edeceğiz.

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrolarında 1979-80 döneminde sergilenecek oyunlar

Geçen yıl Gezici Tiyatro Ekibinin oynadığı Atmasyonya Berberi oyunundan bir sahne.

3 Ekim 1979 tarihinden itibaren Fatih Tiyatrosu'nda Haldun Taner'in yazdığı Çetin İpekkaya'nın yönettiği «Sersem Kocanın Kurnaz Karısı». Ayrıca daha sonra başlayacak olan Fakir Baykurt'un romanından Taner Barlas'ın oyunlaştırıp yönettiği «Tırpan» oyunuyla gösterilerine devam edecektir. Muhsin Ertuğrul Tiyatrosunda ise (Harbiye'de) Geçen sezon Üsküdar ve Fatih Tiyatrolarında oynanmış olan Orhan Asena'nın yazıp, Engin Uludağ'ın yönettiği «Ölü Kentin Nabzı» oyunu ile sezon açılacak. Brecht'in Üç Kuruşluk Opera oyunu «Beş Para Etmez Oyun» adıyla sahnelenecek. Oyunu çeviren ve yönetenler: Engin Noyan, Mustafa Alabora, Erdal Özyağcılar. Tepebaşı Deneme Sahnesinde ise geçen sezonun kapanmasına bir hafta kala gösterilmiş olan Yugoslav yazar M. Butatoviç'in Macit Koper tarafından yönetilen «Godot Geldi» oyunuyla perdelerini açacaklar ve Sevgi Soysal'ın «Yıldırım Bölge Kadınlar Koğuşu» romanından Celile Toyan'ın aynı adla oyunlaştırıp Çetin İpekkaya'nın yöneteceği oyunu sergilenecektir.

Kadıköy Tiyatrosu'nda ise ilk olarak Federico Garcia Lorca'nın yazdığı, Halûk Şevket'in yönettiği «Kanlı Düğün» oyunu ile perdelerini açacak. Daha sonra ise Romen yazarı İon Luca Coripiole'den Selâhattin Hilav'ın çevirdiği «Kayıp Mektup» oyunu, Engin Gürmen yönetimiyle gösterilerini sürdürecektir. Kadıköy Tiyatrosunda diğer bir oyunda Adnan Giz'in «Baba ve Gorilleri» Zihni Küçümen'in yönetimiyle çalışmalarını sürdürecektir.

Üsküdar Tiyatrosu ise bu yeni sezonda geçen yıl sergilenen Gezici Tiyatro Ekibinin oyunu olan Aziz Nesin'in yazdığı Rauf Altıntak'ın yönettiği «Atmasyonya Berberi» adlı geleneksel orta oyunu tarzındaki oyunla perdelerini açacak ve daha sonra Moliere'in Mücap Ofluoğlu yönetiminde «Hastalık Hastası» oyunu ile çalışmalarını sürdürecektir. Gene Üsküdar Tiyatrosunda Yıldırım Keskin'in «Aklı Başında Bir Adam» oyunu ile bu sezondaki çalışmalarını sürdürecekler dir. Istanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları 1970-80 tiyatro sezonuna böylelikle geçen yıl tekrarlanan beş eski oyunla perdelerini açmaktadır.

Radyo TV

TV

17.55 Haberler — 18.00 Müzik — Seçim Konuşmaları (1): Milli Selamet Partisi — 18.13 Müzik — 18.16 S.K. (2) Adalet Partisi — 18.26 Müzik — 18.29 S.K. (3) Milliyetçi Hareket Partisi — 18.39 Müzik — 18.42 S.K. (4) Türkiye Sosyalst İşçi Partisi — 18.52 Müzik — 18.55 S.K. (5) Sosyalist Devrim Partisi — 19.05 Müzik — 19.08 S.K. (6) Türkiye İşçi Partisi — 19.31 Müzik — 1934 S.K. (8) Cumhuriyet Halk Partisi — 19.44 Müzik — 19.47 S.K. (9) Türkiye Birlik Partisi — 19.57 Müzik — 20.00 Halk Müziği ve Sanat Müziği: Bu programın Solistleri, Serbülent Yasun ve Hülya Sözer. — 20.30 Haberler — 21.15 Minik Konser — 21.20 Eğitim — 21.50 Televizyon Filmi: Yönetmenliğini Herb Wallerstein yaptığı «Kardaki İzler» filminin başoyuncuları Bo Svenson ve Yvette Mimieux. — 23.00 Haberler

TRT — 1

05.00 Açılış — 06.02 Günaydın — 07.20 Köye Haberler — 07.30 Haberler — 07.40 Sabahtan Sabaha — 09.02 Kadın Dünyası — 10.01 Arkası Yarın — 11.05 Okul Radyosu — 12.10 Öğle Üzeri — 13.00 Haberler — 13.30 Bölgesel Yayın — 15.01 Şarkılar — 16.05 Okul Radyosu — 17.02 Akşama Doğru — 17.45 Hafif Müzik — 16.50-19.47 Seçim Konuşmaları — 20.02 Çocuklar İçin On Dakika — 20.30 Haberler — 21.30 Şarkılar — 22.22 Hafif Müzik — 23.00 Haberler — 23.10-01.00 Bölgesel Yayın — 01.05-05.00 Gece Yarısı

TRT — 2

08.00 Açılış — 08.02 Gün Başlıyor — 09.00 Olayların İçinden — 09.30 Sabah Konseri — 10.00 Şarkılar — 10.30 Kadın Sanatçılarımız — 12.00 Dünya Folklorundan — 12.45 Bir Pınar Ki — 13.00 Haberler — 13.30 Olayların İçinden — 14.30-16.00 Yabancı Dil Öğrenelim — 16.20 Arkası Yarın — 16.45 Ses Ustaları — 18.00-22.00 Seçim Konuşmaları — 22.00 Haberler — 22.30 Solistlerden Şarkılar — 23.30 Haberler — 23.55 Kapanış

TRT — 3

07.00 Açılış — 07.02 Güne Başlarken — 08.00 Sabah Konseri — 09.00 Haberler — 09.03 Barok Müzik — 10.00 Senfonik Müzik — 11.00 Öğleye Doğru — 12.00 Haberler — 12.09 Sizin İçin Seçtiklerimiz — 13.00 Konser Saati — 15.00 Günün Konseri — 16.00 Oda Müziği — 17.00 Haberler – 17.09 Hafif Müzik Dünyasında Gezinti — 17.50-19.47 Seçim Konuşmaları — 22.00 Haberler — 23.00 Çarşamba Konseri — 24.00 Gece ve Müzik — 01.00 Kapanış.

Emperyalist Savaşlara Karşı Bilimsel Tutum

İşçi sınıfı tarihi, burjuvaziye ve kapitalizme karşı mücadele tarihidir. Bu nedenle, işçi sınıfı tarihi, aynı zamanda, burjuvazinin ve kapitalizmin kopmaz bir parçası olan haksız savaşlara karşı barış mücadelesinin de tarihidir.

İşçi sınıfı biliminin kapitalizmden kaynaklanan haksız savaşlara karşı barış konusundaki görüşleri, işçi sınıfı mücadele tarihi boyunca olgunlaşmış ve yetkinleşmiştir.

BARIŞ MÜCADELESİ SOSYAL DEVRİME HİZMET EDER

İşçi sınıfı biliminin kurucuları, barış sorununu emekçilerin kurtuluş mücadelesinin bir parçası olarak görmüşler, ve kendi dönemlerindeki haksız savaşlara kararlıca karşı çıkmışlardı. İşçi sınıfının ilk uluslararası örgütlenmesinin, o sırada patlak veren Almanya - Fransa savaşı karşısında yayınladığı Barış Manifestosu işçi sınıfı tarihinin barış konusundaki ilk ve en önemli belgelerinden birisidir.

İşçi sınıfı biliminin **barış içinde yanyana varolma** veya **barış içinde birlikte yaşama** şeklinde dilmize çevrilen uluslararası ilişkiler ilkesi, dünya barış güçlerinin güttüğü barış politikasının ve mücadelesinin temelidir.

Barış içinde birlikte varolma politikası kapitalist devletler ile sosyalist devletlerin birbirlerine saldırmamalarını öngörür. Çünkü dünyada sosyalist devrimin tamamlanması ve tüm dünyanın sosyalizme geçmesi uzun bir tarihsel süreci kapsayacaktır. Bu dönem boyunca hem sosyalizmi ve giderek sınıfsız toplumu kurma sürecinde olan sosyalist devletler, hem de henüz sosyalizme ulaşmamış ülkeler varolacaktır. Bu tarihsel çağ boyunca kapitalist (ve hatta bir dönem için pre-kapitalist ülkelerin bile) yeryüzünde varolacağını kaçınılmaz bir olgu olarak gören bilimsel öğreti, «sosyal sistemleri farklı olan» bu devletler arasında barışçı ilişkilerin bulunmasını zorunlu görmüştür. Bu öngörü, hiç kuşkusuz, sosyalist ülkelerin emperyalist saldırganlığı ve kapitalist sistemin bu doğasını gözardı etmeleri, ve emperyalizmden gelecek muhtemel bir saldırıya karşı askeri bakımdan hazırlanmamaları anlamına gelmez. İşçi sınıfı bilimi «barışın kolaylıkla elde edilebileceğini» ve sosyalistler barıştan sözeder etmez, burjuvazinin onu altın tepsi iç'nde sunacağını sanmayı «safdillik» olarak nitelemiştir. Barış ancak mücadele edilerek sağlanır ve dolayısıyla barış için, barışsever güçlerin uğraş vermesi, savaşa, emperyalist saldırganlığa, yağma ve paylaşım savaşlarına karşı çıkması gerekir. İşte bu nedenle, burjuvaziden kaynaklanan haksız savşa karşı, barış mücadelesi, elbette herkesten önce ve herkesten fazla, burjuvazinin karşıtı olan işçi sınıfının görevidir. İşçi sınıfının burjuvaziye karşı verdiği topyekûn mücadele, doğal olarak, barış mücadelesini de içerir. Fakat nasıl ki, tekelci burjuvaziye, (emperyalizme) ve uluslararası gericiliğe karşı mücadele sadece işçi sınıfına ait bir olgu değilse ve işçi sınıfı bu mücadelede kendisine birçok müttefik buluyorsa, o, barış mücadelesinde de yalnız kalmayacaktır.

BARIŞ DÜNYANIN OBJEKTİF ŞARTLARINDAN DOĞAR

Barış içinde birlikte varolmanın objektif ve sübjektif koşulları bütünlüğünde belirleyici olan hiç kuşkusuz objektif koşullardır. Uluslararası burjuvazinin yani emperyalist savaş güçlerinin iradesi sübjektif bir faktördür. İşçi sınıfı bilimi dışında olanların bir kısmı kapitalist sınıfların iradelerini, —bu sübjektif faktörü— küçümserler ve «kâğıttan kaplan» olan emperyalizmin artık politik önemini yitirdiğini, bu nedenle barış içinde birlikte varolma'nın dünya devrimci hareketine zarar verdiğini, devrimci - ilerici güçleri «pasifizme» sürüklediğini iddia ederler. (Böyle diyerek yola çıkan Maocular, bugün gene ABD'nin ve emperyalizmin önemini yitirdiğini, göçmekte olduğunu ileri sürmektedirler, fakat ilk görüşlerinden farklı olarak güçsüzleşen emperyalizmi, dünya sosyalist sistemine karşı güçlenmeye ve silâhlanmaya çağırmaktadırlar. «İki süper devlet» gibi gerici bir sloganın altında, bu «iki süper devlet»ten ABD'yi, SSCB'ye karşı desteklemektedirler.) Bugün Maocular artık on yıl önceki görüşlerinden daha da gerilere ve karşı - devrimciliğe düşmüşlerdir ama bir kısım «sol» - maceracılar, Maocu olmamakla birlikte, Maocu görüşlerden bol bol yararlanrak, «kâğıttan kaplan» olan emperyalizm karşısında, sosyalist sistemin barış içinde birlikte yaşama ilkesini ve onun bugünkü somutlanışı olan yumuşama politikasını, «pasifizm, revizyonizm» vb. gibi bilim dışı ithamlarla eleştirmektedirler. Küçük burjuva «sol»cularının, emperyalizmi ve kapitalist sınıfları onların iradelerini —bu sübjektif etkeni— hiçe sayan tutumlarının bilimle ilgisi yoktur. Buna karşılık, bir kısım akımlar ise, emperyalist sübjektif faktörün rolünü alabildiğine abartarak, bu açıdan, barış içinde yanyana varolmayı olanaksız görmekte, bu politikanın emperyalistleri etkilemeyeceğini, hizaya getiremeyeceğini, onun saldırganlığını geriletemeyeceğini öne sürmektedirler. Bu görüş de, emperyalist sübjektif faktörü abartan, ve esas belirleyici olan objektif faktörü küçümseyen bir başka bilim dışı görüştür.

BARIŞI MÜMKÜN KILAN SOSYALİZMİN GÜCÜDÜR

Oysa bir takım küçük burjuva akımlardan farklı olarak, işçi sınıfı biliminin uluslararası alanda barış içinde birlikte yaşama politikası, esas olarak objektif faktörlere dayanır. Barış içinde birlikte varolma'nın lehine olan objektif faktörler: **Sosyalist sistem'n ekonomik ve savunma potansiyelinin sürekli yükselmesi; uluslararası işçi dayanışması; ekonomik ilişkilerin dünya çapındaki karakteri ve emperyalist devletler arasındaki çelişkilerdir.**

Bu bilimsel politika, hiç kuşkusuz, uluslararası tekelci sermayenin sübjektif niyetlerini, ya da emperyalist güçlerin çeşitli egemen çevreleri ve grupları arasında barış ve savaş konusundaki çeşitli görüşleri önemsememe anlamına gelmez.

BARIŞ, MÜCADELE İLE KAZANILIR

İşçi sınıfı bilimi, barış içinde birlikte varolma ilkesini hiçbir zaman emperyalistlerden beklenen bir **lûtuf olarak görmemiş** ve bunun başarı derecesinin dünyadaki güçler dengesine bağlı olduğunu belirtmiştir. Bu nedenle, barışın yılmaz savunucusu ve öncüsü olan sosyalizmin, dünyada kapitalizme karşı güçlenmesi, sosyalist dünya sisteminin ekonomik, teknolojik ve savunma gücü bakımından gelişmesi ve emperyalizmin savaş, yağma ve saldırı politikasını geriletmesi, aynı zamanda, dünya devrimci sürecinin bir bütün olarak güçlenerek dünya dengesini emperyalizmin ve uluslararası gericiliğin aleyhine değiştirmesi, ayrıca dünya devrimci sürecinin gelişmesine bağlı olarak topyekûn dünya barış güçlerinin de güçlenmesi, barış içinde birlikte varolma politikasının esas güvenceleridir.

SOSYALİST SİSTEM BARIŞIN GÜVENCESİDİR

Sosyalist devletler kendi güçlerini ve etkilerini, büyük ölçüde, uluslararası güvenliği teminat altına almak ve emperyalizmin saldırgan politikasını hareketsizleştirmek amacı güden aktif bir politika üzerinde yoğunlaştırmışlardır. Bütün dünyanın diğer devrimci, ilerici ve barışsever güçlerinin de yardımıyla bu politika sayısız zorluklara rağmen her geçen gün daha da güçlenmiştir, güçlenmektedir.

Sosyalizmin barış ve kardeşlik politikası, emperyalizmin savaş, istilâ ve köleleştirme politikasının karşısında günden güne ilerlemektedir.

İşçi sınıfı bilimi, barış içinde birlikte yaşama politikası ile uluslararası sosyal devrimin çıkarlarını karşı karşıya görmez Bilim, **tam tersine,** barış içinde birarada varolma politikasının başarısını dünya işçi sınıfının en yoğun desteğine bağlı görür, devrimin kaderi ile bu politikanın olumlu sonuçlarını birleştirir.

Emperyalizmin saldırgan politikasına karşı barış içinde birlikte varolma (olgusu) için verilen mücadele, kapitalist devletlerde işçilerin sınıf mücadelesi ve sosyalizmin güçlenmesi, günümüz toplumsal olaylarının — birbiriyle ilişkili — bir fenomeni-

Devamı s. 5, sütun 4'de

Gerçek
Sahibi: Ali Kar, Adres: Başmusahip Sokak Tan AP. 10/11, Cağaloğlu, İstanbul, Tel: 2327 41.
Sorumlu Müdür: Hamit Çaylı, Ankara Bürosu: Kızılırmak Cad. Kızılırmak Apt. 36/5 Yenişehir, Tel: 17 28 70 Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A.Ş., Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

«Seçimlerde Güç ve Eylem Birliğinin Yanındayız»

Baştarafı Sayfa 6'da

tiremeyeceklerini anladı. Ve bu partilere karşı olan nefretlerini açıkça belirtmeye başladı. İşte, 14 Ekim seçimleri Türkiye'nin bugün içerisinde göründüğü tablo bakımından, bir hayli önemlidir.

Çünkü, halk kitleleri artık burjuva partilerinin iç yüzlerini öğrendiler, onların umut olamayacaklarını gördüler. Artık ilerici, devrimci güçlerden birşeyler bekliyorlar. Bu gücün parlamentoda ve parlamento dışında oluşabilmesi için demokrasi güçlerinin güç ve eylem birliğinin gerekliliği kendisini dayatıyor.

Bu güç, alabildiğine dağınık olmasına rağmen, toparlanıp seçimlerde etkili bir güç olarak ortaya çıkılabilir. Parlamentonun olanaklarından faydalanılabilir. Bunun sağlanabilmesi için elverişli koşullar yukarıda da söylediğimiz gibi vardır. Seçimlerde, emperyalizme, faşizme, sömürgeciliğe karşı demokratik hak ve özgürlükleri korumak ve demokratik muhalefeti geliştirmek için güç ve eylem birliğinin sağlanma zorunluluğu vardır.

Bence bu, günümüzde seçim konusunda alınacak en olumlu tavır ve davranıştır. Ve bu salt seçimlerde kendini formüle etmemelidir. Anti-faşist, anti-emperyalist ve şövenizme karşı kalıcı uzun vadeli eylem ve güç birliği sağlanılabilir, sağlanmalıdır.

Aksi durumda davranmak, tavır koymak ya da böyle düşünmeyenlere nesnel olarak katkıda bulunmak, tekelci burjuvazinin ekmeğine yağ sürer.

Günümüzün bu ağır koşulları içerisinde seçimlerde tavırsızlık, güç ve eylem birliğinden kaçınmak, pasifistlik, seçimleri boykot etmek gibi sağ ve sol çıkışlar da sömürgeci egemen burjuvazinin işine yarayacaktır.

Şu göstermiştir ki, koşullara uygun tavır takınmamak kitleleri yanılgılara, yanlışlıklara ve başıbozukluğa sevketmek olur. Bu anlamda ilericiler, devrimcilere, sosyalistlere düşen görev, güç ve eylem birliğini sağlayan güçlerin yanında olmaktır.

Seçimlerde alınacak böyle bir genel tavır, tüm halk kitlelerinin desteğini kazanacaktır. Zaten bundan kaçınmak olası değildir. Çünkü bu konuda atılmış somut adımlar vardır.

Devrimci Demokratlarla TSİP'in seçimlerdeki bu güç ve eylem birlikleri olumlu bir adımdır. Biz Devrimci Demokrat gençler olarak böyle bir güç ve eylem birliğinin yanındayız. Aktif bir şekilde ve militanca seçimlerde çalışacağız. Bu güç ve eylem birliğinin kalıcı ve sürekli olmasını yürekten diliyorum.

Ağaoğlu: «Umutsuzluk yayma oyunlarını bozmanın yolu solun birliğinden geçer»

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Tektaş Ağaoğlu, «sınıfsal ve ulusal baskılara karşı solun birliğinin seçimlerden güçlenerek çıkacağını» söyledi.

Ağaoğlu Partisince Kars'ta düzenlenen açık hava toplantısında, emekçilerin solda birliği özlediklerini belirterek şöyle dedi:

«Cumhuriyet Halk Partisi'nin umut olmadığı herkesçe görülmüştür. Faşist Milliyetçi Hareket ve Adalet Partisi şimdiki düş kırıklığını toplumda umutsuzluğa ve karamsarlığa dönüştürmek istiyorlar. Bu oyunu bozmanın yolu solun birliğinden geçer.

«Bu konuda önemli kazanımlar sağlanmıştır. Gerçekleştirdiğimiz seçim işbirliği ve demokratik eylem birliği meyvalarını vermektedir. Kentlerin gecekondu semtlerinden en ücra köylere kadar, gittiğimiz her yerde birlik ve işbirliği politikasının yankı uyandırdığını kıvançla görüyoruz. Yurttaşlarımıza, birlik yolundaki çabaların yakın dönemde kesin başarıya ulaşacağını söylüyoruz. Bu yolda kaydedilen mesafeleri ve önümüzdeki somut görevleri anlatıyoruz.»

Radyo-TV konuşmalarını

Baştarafı Sayfa 1'de

Erbakan: Hem AP'nin hemde CHP'nin, gerçekte aynı kökenli partiler olduğunu, aralarında esasta pek bir fark bulunmadığını söyledi. Milli Selametin iktidara geleceğini ve başlattığı sanayi hamlesini sürdüreceğini öne sürdü.

TSİP Genel Merkezi'nce yapılan açıklamaya göre, bugün saat 18.42'de TSİP MYK üyesi Ali Kar bir konuşma yapacaktır. TSİP Genel Merkezince ilk sekiz günde konuşmacılar şöyle sıralanmaktadır:

Perşembe günü, saat: 18.29'da TSİP Siirt Bağımsız senatör adayı Gani Sungur; Cuma günü, saat: 18.16'da TSİP Mardin İl Başkanı ve Senatör adayı Aziz Baran; Cumartesi günü, saat: 18.05'te TSİP Edirne milletvekili adayı ve DKB Genel Başkanı Yıldız Gürcan; Pazar günü, saat: 19.47'de TSİP İstanbul Bağımsız senatör adayı ve TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu; Pazartesi günü, TSİP Genel Sekreteri Yalçın Yusufoğlu; Salı günü, TSİP MYK Üyesi Tektaş Ağaoğlu.

Öte yandan, TRT'de konuşacak olan TİP sözcülerinin sıralarını öğrenmek üzere bilgisine başvurduğumuz TİP Genel Merkez yetkilisi, konuşmaların programının henüz kesin olmadığını, ama Çarşamba akşamı (bu akşam) TİP Genel sekreteri Nihat Sargın'ın konuşacağını bildirdi.

Hacettepe Üniversitesi:

Baştarafı Sayfa 1'de

işyerlerinde bulunan gündüz yuvalarının yetersiz olduğuna değinerek «Çalışan annelerin, bebekleri bir yaşına gelene dek, bir yıl ücretli izinli sayılmalıdırlar. Bu da, geleceğin sağlıklı kuşaklarının oluşturulmasında önemli bir yatırımdır» dedi.

«Sevgi yokluğu içinde büyüyen çocuklarda ruhsal bozukluklara daha çok rastlanmaktadır, aşırı sevgi ise olgunlaşmayı geçiktirmektedir,» diyen Atalay Yörükoğlu, Türkiye'de kreş ve ana okullarının çocuk eğitimi yönünden yetersiz olduklarına dikkati çekerek, kreşlerde 15 bebeğe bir bakıcının, ana okullarında ise 13 çocuğa bir eğitmenin düştüğünü bildirdi.

Prof. Dr. Yörükoğlu, öksüz yuvalarında yapılan inceleme ve gözlemlerden edinilen bilgiye göre 151 çocuk içinde, 0-4 yaş için uygun sağlıkta ancak 9 çocuğun saptandığını, geri kalanlarda ise ağır gelişme geriliği ve beslenme bozukluklarının olduğunu açıkladı.

TİP: «Faşizme geçit yok diyenlere, komünizme geçit yok» demek faşistlerin ekmeğine yağ sürüyor

Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu üyesi Can Açıkgöz basına aşağıdaki demeci vermiştir:

«Faşizmle komünizmi aynı kefeye koyan CHP lideri sosyal demokratların faşizme karşı mücadeledeki tarihsel gafletini tekrar tekrar yaşamaktadır.

«Faşizme geçit yok diyenlere karşılık komünizme geçit yok diye cevap vermek faşistlerin ekmeğine yağ sürmektir.

«Faşizme geçit verilmeyecektir. Çünkü faşizm insanlığın nefretiyle mahkûm edilmiş büyük sermayenin, tekellerin kanlı diktatörlüğüdür. Faşizm emekçiler için yoksulluk demektir, daha ağır sömürü demektir.

«Faşizmin aydınlık yarınlarını ipotek altına almaya ise ne Ecevit'in, ne faşizme karşı mücadelede gaflet içinde olan sosyal demokratların ne de büyük sermayedarların gücü yetmeyecektir. Tarih bunu kör gözlere sokacak biçimde doğrulamaktadır. Türkiye'de de doğrulayacaktır.

«İşçi sınıfımız ve emekçi halkımız faşizme karşı demokratikleşme ve sosyalizm için mücadele etmektedir.»

CIA artıkları,

Baştarafı Sayfa 1'de

ülkelerin önde gelen politik kişileri tecrübesiz, iki yüzlü, yolsuzluklara karışmış kişilerdir. İstisnai liderler çıktığı zaman da girişimleri hükümet mekanizması tarafından hayal kırıklığına uğratılmakta, düşük ücretli, yetersiz personel günün koşullarına uyum sağlayamamaktadır.

Dost ülke hükümetlerinin, Komünist ya da komünist eğilimli yıkıcı faaliyetler karşısında kararsızlık ve pasiflik gösterdikleri zamanlar olabilir. Böyle durumlarda özellikle aşi güçlerin geçici bir süre şiddetten kaçınacak taktik avantaj sağlama çabası içine girdiği görünür. Bu durumlarda Amerikan İstihbarat servisinin ajanları hükümeti ve kamuoyunu ayaklanma tehlikesi gerçeği konusunda ikna amacıyla bazı özel operasyonlar yapabilirler.

Gerçek Durum

du. Ama işçi sınıfının genel, özellikle de acil çıkarları, her zaman homojen olmuştur ve DİSK bunu gözeterek politika tayin etmelidir.

Bildiğimiz kadarıyla, DİSK'in önümüzdeki seçimlere ilişkin tavrını belirlemesinde bu denli gecikmiş olmasının başlıca sebebi, bu farklı siyasal etkilerin ortak bileşeninin bulunamamış olmasıdır.

Kimi sosyal demokrat sendikacılar var ki, bunlar her ne olursa olsun, DİSK'in CHP'yi desteklemesi gerektiğini savunmaktadırlar. Bunlara sosyal demokrasinin etkisinde kalmış sendikacılar demekten çok, reformizmin işçi sınıfı içindeki uzantıları sıfatını yakıştırmak uygun olur. DİSK içinde, özellikle bundan önceki yönetim döneminde sivrilmiş ve yer tutmuş olan bu tip sendikacılar, oldukları ölçüde, işçi hareketinin bu ileri sendikasında reformizmin militan güçleri durumundadırlar.

Bunların dışında kalan bir eğilim de, sosyal demokrasiye son bir şans daha verilmesinden yana olanlardır. Bunlar, hem sosyal demokrasiden umutlarını yeterince kesmemiş, hem de, faşizm tehlikesi karşısında hâlâ daha CHP dışındaki alternatifleri görememiş olanlardır.

Bu iki grup sendikacı tipi, DİSK üst yönetiminde belirleyici değildir. Ancak, tek tek sendika yönetimlerinin oluşturacağı bir karar mekanizması içinde etkin olabilirler. Lâkin onların bu etkinlikleri, DİSK'in ilkeleri ve işçi sınıfına karşı sorumluluğu platformunda aşılabilir ve aşılmalıdır.

Bunu aşacak olan da, sosyal demokrasinin umut olmadığını, demokrasinin ve dolayısıyla işçi sınıfı çıkarlarının daha sol zeminlerde çözülebileceğini görebilen sendikacılardır. DİSK içinde belirleyici olan da bunlardır.

Dolayısıyla sorunu şöyle noktalamak olanağı vardır:

İşçi sınıfının kitlesi, sosyal demokrasinin bu seçimlerde desteklenmesini istememektedir. Esasen onun sınıf çıkarları da bunu gerektirmektedir. Bu çıkarları saptırabilecek olan sendikacılar olabilir. Bunlara etki alanı tanımamak, onları DİSK'in özel ve işçi sınıfının genel yönelimleri doğrultusuna çekmek gerekir. Bu, DİSK'in birliği ve geleceği açısından da zorunludur. Çünkü DİSK işçi sınıfına karşı sorumluluk taşımaktadır ve bu konuda reformizmden bağımsız hareket edebileceğini kanıtlamalıdır. Tutum olarak bunun somutlanması, seçimlerde CHP'ye oy verilmemesini istemektir. DİSK'in CHP'yi desteklemek gibi bir karara varması veya bu konuda geçiştirmeci formüllere itibar etmesi, işçi sınıfının çıkarlarını burjuva reformizmine teslim etmek olacaktır. Burjuva politikalarının en reformistinden bile bağımsızlaşma sürecini hızla yaşıyan işçi sınıfının böylesi eğilimlere tahammül etmesi mümkün değildir ve bu nedenle bundan zarar görecek olan, öncelikle DİSK'in birliği olacaktır.

O halde DİSK'e düşen, işçi sınıfında ve genel olarak tüm emekçi toplum kesimlerinde yaygın olan ve güçlenen bir yönelime uygun düşen tutumu takınmaktır. Emekçi halk hareketi, kendi bağımsız tarihsel çıkarlarına doğru yürümektedir. Bu mücadelenin siyasal somutu sosyalist hareketimizdir.

İşte bu noktada önemli bir ayrıntı gündeme geliyor. Sosyalist güçlerin dağınık olması. Buradan çıkan sınıf görevi, birliği güçlendirecek tutum almaktır. Bu dağınıklığın gerici ve görece niteliğini görmemek ve bu noktadan kalkarak sol siyasal yelpaze içinde **yeni odaklar** yaratılabileceğini ummak, boş bir çaba olsa neyse, işçi hareketine zarar veren bir çaba olacağı için yanlıştır.

Bugüne kadar karar almakta gecikmiş olan DİSK'in bünyesel rahatsızlığının başlıca kaynağı, sosyal demokrasiden bağımsızlaşmakta çekilen sancıdır. Bu sancı ancak sosyalizme yönelik umutları netleştirmekle atlatılabilir.

Eski hamam, eski tas

Baştarafı Sayfa 1'de

nın ödünsüz uygulanmasını isteyen yurttaşlarda yeni yönetmelik hayal kırıklığına yol açtı. Tam gün yasasının kararlılıkla uygulanması isteğinde olan sağlık görevlileri yeni yönetmeliğin bir geri adım olduğunda birleşiyorlar.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mete Tan'ın yaptığı açıklamaya göre, hekimler sağlık tesisleri dışında da makbuz karşılığı hasta muayene edebilecekler.

Sağlık çevrelerinin yorumlarına göre, «tam gün yasasının uygulanmasındaki bu değişiklik, hastanelerdeki görev saatleri dışında da muayene yaparak sağlık hizmetlerini bir sömürü alanı niteliğinde gören bazı uzman hekimlere verilmiş bir tâvizdir. Hastanelerdeki görevlerini bırakmış olan uzman hekimler, şimdi özel sözleşmelerle hastanelere yeniden dönecek, ama etkin çalışmayı dışarda göstererek çıkarlarını sürdüreceklerdir. Böylece gerçekte eskiye dönülmüş olmaktadır.»

Öğretmenler

Baştarafı Sayfa 1'de

lantısında «Bursa'da öğretmen kanı akıtıldığını» belirterek bunun misli görülmemiş bir katliam olduğunu söylemiştir. Gazioğlu özetle şunları söylemiştir:

«Hayat pahalılığını, işsizliği, faşist saldırıları protesto etmek ve sendikal haklarını savunmak için düzenlenen ve yasal bütün gerekleri yerine getirilmiş olan TÖB-DER mitingi, keyfi ve yasalar çiğnenerek Bursa valisi tarafından önce yasaklanmış, sonra da polis ve jandarma saldırısıyla dağıtılmıştır. Saldırı sırasında yüzlerce öğretmen ağır biçimde yaralanmış, bir üyemiz de öldürülmüştür. Öğretmenlere Bursa'da yapılan saldırı, misli görülmemiş bir katliamdır. 1 Mayıs 1977 katliamının bir tekrarıdır.»

Gazioğlu öğretmenleri haklı mücadelesinden geri çevirmeye, demokrasi güçlerini sindirmeye MC hükümetlerinin gücü yetmediğini, sosyal demokrasinin de bunu başaramayacağını sözlerine eklemiş ve öğretmenlerin bir günlük yas şeklinde tepkilerini şimdilik dile getireceklerini açıklamıştır.

İkinci Boğaz Geçişi

Baştarafı Sayfa 2'de

ğal olarak içerdiği süreç) tümdengelen bir olgudur. Tarih boyunca, ülkesel ekonomik, toplumsal, fiziksel biçimlenmeyi koşullandırmış tüm ön kararlar, Boğaz'da bir kaç adet köprü yapımını da zorunlu olarak seçişine dek gerilere gidilmese de, Cumhuriyet'ten bu yana yaşadığımız yapısal süreç İstanbul kentinin nüfus evrimini, karar-yönetim organlarının biçimlenmesini ve yer almasını, ülkesel ve uluslararası ilişkilerdeki yoğun rolünü bizim dışımızda saptamıştı.

BOĞAZA İKİNCİ BİR GEÇİŞ DE YAPILIR, BELKİ BİR ÜÇÜNCÜ DE...

Ekonomik altyapıyı, sonuçta da çevremizi biçimlendiren büyük ölçekli (iç-dış) politik kararlar, ülkenin evrimini ve günümüzdeki biçimini de öngörmüşler, dolayısıyla Boğaz'a birkaç geçiş yapımını daha önceden koşullandırmışlardı. Bu sav tartışmayı üç düzeyde sürdürerek sonuca bağlamayı sağlayabilir.

- Önce tarihsel süreçteki evrimiyle ülke yapısının ekonomik temele bağlı olarak irdelenmesi
- Yine bu temele bağlı olarak oluşan toplum modelimizin tartışılması
- Sonucunda da, dar ölçekte kentsel davranış ve kamuoyu oluşumunun gözden geçirilmesi.

Ülkemizde var olan ekonomik model, bize; katılmaya karar verdiğimiz ve sonuçta bizi de sistemi içine alan «Batı bütününün» tanıdığı işbölümünün bir sonucudur. Bu işbölümü, Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu'nun getirdiği son koşullarla yeniden berraklık kazanmış, altı bir kez daha çizilmiştir. Bu modele göre ülkemizde;

- Hammadde ve tarım ürünleri üretiminde ve bunların gerekli hallerde ihracatında uzmanlaşarak kapital birikimini tamamlayacak ve bu birikim doğudan batıya doğru olacak,
- Yaygınlaşan kapital birikimi bir yandan montaj türü sanayi üretimine dönüşürken, öte yandan hızla yabancı patent aracılığı ile tüketim sanayiine yönelecek,
- Bu yönelim hazır işgücü, altyapı, tüketici bulacağı batı bölgelerinde oluşacak,
- Bu akım sürecinde karar organları, bankalar, yönetim birimlerine yakınlığı ile toplu denetimi gerçekleştirecek ve birikimlerin transferini sağlayacak metropoliten dönüşüm birimleri oluşacak.

Bu süreç sonucunda, ülkesel fiziksel model kendiliğinden oluşmakta ve izleri giderek derinleşmektedir.

Aynı nedenlerle İstanbul bugünkü yapısına ve ulaşım araçları sayısına doğu-batı arasındaki ilişkiler bugünkü sıklığına, özel yatırımlar bugünkü yoğunluğuna, kent toprağı paylaşımı bugünkü dokusuna ulaştı. Ve ikinci Boğaz geçişi maddesel bir gereklilik oldu.

Elbette dönüşümler ülkemiz toplumsal yapısında ilginç yansımalarını göstermekte gecikmediler. Tanzimat'tan bu yana hızla benimsediğimiz ve özdeşleştiğimiz Batı modeli tüketim toplumu, tüm göstergelerini toplumun tüm katmanlarına yaydı. Bu yeni tür kentsel yaşamın kaçınılmaz sonucu, hepimiz bir oto sahibi olarak uluslararası otomobil, yedek parça, petrol üretimine tüketici bir pazar oluşturduk. Bugün, kendi çelişkisini içeren olgu, bir yandan özel oto potansiyelini hafta içinde konut-işyeri ulaşımında kullanılmaz hale getirirken, öte yandan çevre gelişmeler kentin parçalanmasını sağlamakta, ancak çevrede yerleşen yüzbinlerce yoksul ise özel otodan yoksun, bu kısır döngünün diğer kurbanları olmaktadır Bugün İstanbul'da,

- Oto potansiyelinin % 60'ının uykuda olduğu, yani trafiğe doğrudan katılmadığı,
- Köprünün suya atılmış kuru sünger örneği, tüm yükü üzerine çektiği ve yeniden dağıttığı, şimdilik biril ölçekte çalışan tek trafik sistemi olduğu için bu etkisinin sürdüğü,
- Köprünün kentsel ölçekte tüm gelişmeyi Kuzeye çekerek İstanbul Boğazı mekanını hızla değiştirdiği ve doğal yapısını onarılmaz biçimde tahrip ettiği,
- Köprünün bileşik kaplar gibi, iki yakayı birbirine bağlayarak, Batı-Doğu İstanbul arasında %70 - %30 olarak süren nüfus dengesini hızla %50 - %50 biçiminde bir dengeye dönüştürdüğü,
- Yapımı öncesine kadar tek merkezli halkalar biçiminde yaygınlaşan kent yapısını önce Doğu-Batı doğrultusunda çizgisel gelişmeye dönüştürüp, ancak kamu adına bu gelişmeyi düzenleyici önlem alınmadığı için çevresinde yarattığı olağanüstü değer artışı ve spekülasyon sonucunda hızla yeni kentleşme alanları açtığı (Ümraniye ve Bakırköy hattı üzerindeki tekdüze sağlıksız yerleşmeler gibi)

gözler önündedir.

Bu durumda ister istemez ikinci geçiş Tekirdağ-İstanbul-Adapazarı bölgesinde bir yandan yeni yerleşme alanları açarken, öte yandan da ilişkiler yaşamını güçlendirerek ekonomik, fiziksel, çevresel ve toplumsal yaşanabilirliğin sonunu getirip getirmeyeceği akla geliyor!

Böylece kamuoyu oluşumunun ve toplumsal yararlar doğrultusunda karar verme sürecinin yeniden gözden geçirilmesi gereği ortaya çıkıyor. Öncelikli olan, sağlıklı ve güçlü bir kamuoyu oluşmasıdır. Çünkü toplumsal baskılar politik seçmelere yön verebilir ve son aşamada yönetim kadrolarını, yönetim yaklaşımlarını seçip yönlendirerek bağlayıcı olabilirler.

Bir maket fotoğrafı, ya da gösterişli rantabilite hesaplarıyla halkın zihninde yanlış imajlar oluşturmak değil, tanımlanan olgunun toplumun değişik kesimlerince tartışılmasını sağlamak gereklidir. Toplumumuzun bu tür değerlendirmelerle olayları kendi açısından eleştirme ve baskı gurupları oluşturmada bir alışkanlığı olmadığı gözönüne alınırsa, onu bu yönde bilinçlendirip eğitmek için toplumun itici güçlerine, örneğin basına-TRT'ye, üniversitelere, sendikalara, meslek odalarına, derneklere, aydınlara, gençlere ve sanatçılara önemli görevler düşmektedir. Belki de kentsel bunalımları en çağdaş biçimiyle yaşadığımız zaman ve mekan kesitinde, bu yönde bir tavır alma deneyimini bizlere yaşatacak olması, şu ikinci Boğaz geçişinin tek yararı olacaktır.

ORMANLARIMIZ NEDEN YANIYOR?

Baştarafı Sayfa 2'de

man köylüleri, ormanların, hiç bir önlem alınmadan devletleştirilmesiyle birlikte, yaşamlarının en önemli kaynaklarından birini bir anda yitirmiş, giderek, bir yandan devlet orman işletmelerinin ucuz işgücü kaynağı, bir yandan da gerici siyasal iktidarlara oy deposu durumuna gelmiştir.

Ülkemizin ormansızlaştırılması olgusunun yalnızca bir yanı olan orman yangınları için de bulunduğumuz, günlerde daha da olağanüstü boyutlara ulaşmşıtır.

Orman yangınları, ülkemizde sürdürülen çağdışı, çarpık kapitalist sistemin doğal sonuçlarındandır. Diğer sorunlarımızdan soyutlanmamalıdır.

Günümüze değin, gerici siyasal iktidarlarca oy deposu olarak kullanılmak üzere geri bıraktırılan orman köylerinde yaşayanların yangın çıkarmakla suçlanması, gerçek suçluların gizlenmesine yöneliktir. Zamanında ve yeterince ağaçlandırılmayan yanmış ormanlık alanları fındıklık, narenciye bahçeleri yapan yöresel çıkar çevreleri ormanları yakmakta ve yaktırmaktadır.

Orman bakanlığının orman yangınlarına ilişkin önlemleri yetersizdir. «Yangın emniyet şeritleri» ormanlarımızda ya hiç yoktur ya da tekniğine uygun değildir. Kendi konularını çok iyi bilen ormancı teknik elemanlar, partizanca uygulamalarla sıkça yerlerinden alınmakta veya etkisiz hale getiirlmektedir. Yangınla mücadele ciddiye alınmamakta yangınlar kendi kaderlerine terk edilmektedir.

Ülkemizde özellikle seçim zamanlarında artan oranda ortaya çıkan orman yangınları; halkımız üzerindeki sömürü, faşist saldırı ve baskıları gizleme amacı taşımakta, oysa halkımızın geleceği olan ormanlar yanmaktadır

Emperyalist Savaşlara

Baştarafı Sayfa 4'de

dir. Barış içinde birlikte yaşama politikası ile dünya devrimci süreci arasındaki girift bağıntı, sosyalizm ile kapitalizm arasındaki çağdaş ekonomik, sosyal, siyasal ve ideolojik mücadelede en önemli noktadır.

Barış içinde birarada varolma durumunda sosyalizm, emperyalistlerin ellerini bağlar, onların karşı-devrim ihraç etme olanaklarını kısıtlar, ulusal ve sosyal kurtuluş için dövüşen halklara ve ülkelere politik, ekonomik ve askeri yardım fırsatını genişletir.

BARIŞ DÜNYA SOSYALİST GÜÇLERİNE GÜÇ KATAR

Barış içinde yanyana varolma politikasının çok önemli bir yanı da, işçi sınıfının ve müttefiklerinin iktidarda oldukları ülkelerde, sosyalizmi ve giderek sınıfsız toplumu, dünya barışı şartlarında, barış koşullarında inşa etmeleridir. Ancak barış durumunda sosyalist kuruluş daha elverişli koşulara sahip olabilir.

Sosyalist bir ülkenin, savaş şartlarında sosyalist inşa görevleri bakımından sayısız ek güçlüklerle karşı karşıya olacağı açıktır. Ayrıca, sosyalist bir ülke savaş halinde olmasa bile, emperyalizmin sürekli silâhlanmasına ve saldırı tehdidine karşı zorunlu olarak sosyalizmin kazanımlarını, dünya devrimci sürecinin ve insanlık barış ve güvenliğinin çıkarlarını korumak için savunma masraflarına önem verecektir. Bu ise, o ülkelerde emekçiler tarafından yaratılan toplam sosyal değerlerin küçümsenmeyecek bir bölümünün yeniden topluma ve emekçilerin refahına geri dönmesini veya diğer ülkelerdeki, azgelişmiş uluslardaki emekçilerin toplumsal ilerlemesine, genel olarak insanlığın refahına kullanılmasını engelleyecektir.

Elçi: «MHP, faşizmin

Baştarafı Sayfa 2'de

rak, özetle şöyle konuştu: «Halk, bunu iyi bir şekilde kullanabilirse en güçlü düşmanını alteder. Onu isabetli kullanmazsanız, geri tepebilir».

Daha sonra, doğunun perişan olmasının temelinde faşist ve şovenist duyguların hakimiyetinin yattığına işaret eden Elçi, «Ben, Türkiye'de kürtler de vardır dediğim zaman, bunu hazmedemeyenler, bize saldırdılar. Bunun tek nedeni, sizin varlığınıza tahammül edemeyişleridir» dedi.

Konuşmasında, AP'ye ve MSP'ye verilen her oyun MHP'ye destek olmak anlamına geldiğini savunan Bayındırlık bakanı Elçi, sözlerini şöyle bitirdi: «Size karşı olan, sizin varlığınıza bile tahammül edemeyen partilere oy vermemelisiniz. Kendi oylarınızla, kendi ölüm fermanınızı hazırlamamalısınız. Günlük sıkıntılarınız siyasi kararlarınıza etken olmamalıdır, sizi ezmek isteyenleri ezmek görevi de size düşmektedir».

Kooperatifleşme

Baştarafı Sayfa 6'da

cu, köylerdeki zengin köylülerin ve aracıların ürkmesi oldu. Ürkenler zaten öteden beri gericiliğin ve sömürünün kırlardaki temsilcileridir. Ellerindeki sömürü imkanını yitirmemek için kooperatiflerin can düşmanıdırlar.

Bir başka sonuç da, köylülerin gelirlerinin artması oldu. Gerçi bu artış yeterli değildir. Çünkü hâlâ daha taban fiyatlarını devlet tayin etmektedir. Eğer bu tesbit işi kooperatiflerin eline geçerse, köylülerin gelirlerindeki artış daha yüksek olacaktır.

Bir üçüncü kazanç da, köylülerin birlik ve beraberliğe alışmaları olmuştur. Ortak sorunlarını ortak güçleriyle çözmeleri, köylülerin politik bilinçlerinde de yükselmeye yol açmıştır.

Dördüncü kazanç, kapitalist pazara alıcı olarak tek tek değil de topluca giren köylülerin ihtiyaçlarını daha ucuza temin etmeleri olmuştur. Kooperatifler aracılığıyla traktör, gübre, ilaç, tohumluk vb. ihtiyaçlar, daha ucuza alınabilmiştir.

Köylüler lafa değil işe itibar ederler. Bu nedenle gördüler ve inandılar ki, kooperatiflerin önemli bir hizmeti vardır. Ama bu hizmetin yeterli olmadığını da biliyorlar. Birincisi şundan biliyorlar: kooperatiflerin önüne devlet bir yığın engel çıkarmaya devam ediyor. İkincisi, şundan biliyorlar: iktidar gücü emekçi halkın eline geçmedikçe, sömürücülerin egemenliğini kırmanın imkânı olmadığını açıkça görüyorlar.

Kooperatiflerin yararları, sadece gelir artışı ile sınırlı kalmıyor. Kurulan her kooperatif, gerici sömürü güçlerin köylerdeki etkisini kırıyor. Ekonomik bakımdan güçlenen köylülerin gericilere karşı siyasal bağımlılığı zayıflıyor. Köylerdeki bu gelişmelerden rahatsız olan sömürücüler azgınlaşıyor. Bu durum kırlarda sınıf mücadelesini de hızlandırıyor.

Toprakta mülkiyet yeniden düzenleninceye kadar, topraksız köylülerin toprağa kavuşacakları güne kadar, devlet emekçileri gözeten bir politika güdecek niteliğe kavuşacağı zamana kadar... kır emekçileri, sömürü yükünü hafifletmek için kooperatiflerde mücadele edecekler. Ama öbür yandan, topyekûn kurtulmak için de siyasi mücadeleyi güçlendireceklerdir.

Gerçek

Kooperatifçilik köylerde kök salıyor

● **Demokratik halk kooperatifçiliği, köylülerin gericilere karşı siyasal bağımsızlığını azaltarak, onların siyasî mücadeleye katılmalarını da hızlandırmaktadır.**

Üretici köylüler kapitalist pazarda kendi ürünleriyle yer alamadıkları sürece ezilirler. Çünkü bu pazar, bir yanıyla işçileri sömürüp kapitalist kârını artıran bir denge oluşturmuştur. Öte yandan yine bu pazar, köylü ürünlerini ucuza kapatan bir dengeye yaslanmıştır. Kapitalizmin bir yüzü de, köyü geri bırakması, köylüyü ezmesidir.

Bunu en çarpıcı biçimde yaşıyan üretici köylülerimiz, bir türlü yoksulluktan kurtulamayışlarının sebebini bugün daha iyi anlıyorlar. Ürettiklerinin sahibi olarak pazara inmek ve aracılara yem olmamak gereğini duyuyorlar. Bunun için hızla bir araya geliyorlar, kooperatifler kuruyorlar.

Üretici köylüler şunu çok iyi anladılar. Devletin elindeki kooperatifler üreticiyi daha çok soymak içindir. Gerekli olan **demokratik halk kooperatifleridir.** Bu kooperatifleri, köylüler kurar, köylüler yönetir.

Kooperatifler bir yandan kırlarda hızla çoğaldılar, bir yandan da kendi aralarında hızla birlik oldular. Bu kooperatif birlikler Türkiye düzeyinde birleşip Köy-Koop'u oluşturdular.

Bu hızlı gelişmenin ilk sonu-

Devamı s. 5, sütun 7'de

«Dağınıklıktan şikayetçiyiz!»

Murat Erkan bildiriyor — Turhal Kızıloğlu Köyü Kalkındırma Kooperatifi Başkanı İsmail Erbil, kooperatif sorunları ile demokrasi sorunlarını birlikte değerlendiriyor. Sol'un dağınıklığından yakınıyor. Ama birlik için TSİP'i desteklemekten başka çıkar yol olmadığını da vurguluyor.

G — Kooperatifiniz ne zaman kuruldu?

C — Kooperatifimiz yeni kuruldu; Köy-Koop'a üyeyiz.

C — Hangi amaçla kurduğunuzu açıklar mısınız?

C — Köylü halkımıza hizmet etmek için. En zaruri ihtiyaçları olan yağ, şeker, gazyağı, mazot vb.'lerini karşılamak; aracılarla köylümüzü başbaşa bırakmamak için...

G — Köyünüzde kooperatife üye olmayan var mı?

C — Aslında hepsi üye olmak istiyor. Maddi imkânların iyi olmaması nedeniyle herkes üye değil. Ancak, ileriye doğru herkesin üye olacağını tahmin ediyorum.

G — Biliyorsun, ülkemizde «sol» dağınık durumda. Bu dağınıklıkla, TSİP'in birlik politikası hakkındaki görüşlerinizi söyler misiniz?

C — Vallahi, solda bayağı dağınıklık var. Bu böyle devam ederse iyi olacağını zannetmiyorum. GERÇEK gazetesini okuyorum. TSİP'in birlik politikasını da gayet olumlu buluyorum. Bu fikre yürekten katılıyorum.

«Köylü vatandaşlarım uyansın»

Zeynel Gölcük bildiriyor — Palanlı Köyü Zile'ye bağlı küçük bir köy. Zile'ye 7 km uzaklıkta. Palanlı köyünün aydın emekçileri 1977 yılında bir araya gelerek bir kooperatif kurdular. Kooperatifin kurucularından ve bugün ikinci başkanlarından biri Memiş Ay'dır.

Memiş Ay kardeşimiz bize köyünü şöyle anlattı:

«Köyümüze okul 1965 yılında yapıldı. Ancak sorun bir tek okul ile çözümlenmiyor. Dahası var: Yol, su, elektrik.. gibi. 1976 yılında YSE tarafından köyümüze su getirildi. Şimdi köyümüzde 5 tane çeşme var. Daha sonra kooperatif adına PTT'ye başvurarak telefon isteminde bulunduk. Aradan bir yıl geçtikten sonra telefon bayilikleri durduruldu denilerek vermediler. Gübre bayiliği için başvurduk. Fakat bundan da henüz sonuç alamadık. Ama almak için uğraşacağız.»

Memiş Ay, kooperatif çalışmalarını da şöyle anlattı:

«1977 yılının 6. ayında kurduk kooperatifimizi. Şu anda traktörü, Harman makinası, kulvüratörü, gübre atma makinası var. Ortaklarımızın tüm işlerini bu makinalarla yapıyoruz. Şu anda piyasada tarlanın dönümü 150-200 liradan sürülürken, biz, ortaklarımıza dönümünü 100 liradan sürüyoruz. Harman sürümünün saati piyasada 300-400 lira iken, biz, saatini 200 liradan sürüyoruz.

Temennim şudur ki, köylü vatandaşlarımız uyansın! Kooperatif kursunlar.

Gerçek Konuşalım

Hüseyin Hasançebi

CHP'ye değil demokrasiye

Oylarınızı CHP'ye vermek zorunda mısınız? Yani, faşizm gelir korkusu size bunu mu düşündürüyor?

Toplumsal bilinç öylesine sandığın kuyruğuna takılmış ki, oradan çıkan her sonuç belirleyici görünüyor. Diyelim bir başka konuda, alabildiğine esnek düşünen bir kafa, sıra sandık ve oy meselesine gelince, sayım cetvellerinin dışında düşünemiyor.

Sandık hayatın küçük bir parçası. Toplumsal irade oraya sığmayacak kadar geniş ve zengin. Sınıf iradesi ise sandığa hiç sığmıyor. Sadece emekçi sınıfların değil, burjuvazinin de kaderi sandığa bağlı değil.

Kaderini sandığa bağlı görenler, demokrasinin kaderini de CHP'ye bağlı görüyorlar. Halbuki sandık sonuçları ne derse desin, burjuvazi başka araçlarla son sözünü söylüyor.

O halde sandığa, emekçi sınıf umudunu değil, bu sınıfın gücünü düşürmek gerek. Geleceği sandıktan görmeye alışanlar böylece bu gücü de görmüş olurlar. Neyi göstermek istiyorsan burjuvaziye, sandığa onu yansıtabilmelisin.

CHP'yi güçlü gösterme gibi bir derdimiz mi var? Ya da CHP'yi güçlü göstersek sonunda neyi çözeceğiz? Yirmi aydır ne çözüldüyse onu...

Ama sandık, 60 yıllık bir şartlanma. Burjuva bilincin genel kültürel egemenliği kolay bırakmıyor «aydın» olsan bile yakanı. Oturup kalkıp, faşizm korkusundan sözediyor. Korktuğu doğrudur da, amacı korkusunu yenmek değil. Amacı korkusuna teslim olmak.

Bir yanda CHP, öte yanda MC partileri diye kurulan her siyasal denklem yanlıştır. Çünkü burada toplumun en geniş kesimi yoktur. Ve bu geniş kesimler olmadığı sürece hesap hep yanlış sonuçlar verir.

Gerçek olan, sandıktan doğan dengelerin topluma yön verdiği değil, toplumdan doğan dengelerin sandıktan elde edildiğidir. Eğer, gerçek sınıf güçleri dengesini sandıktan çarpıtarak geçirtiyor ve sonucu tanınmaz hale getiriyorsak, kendimiz için düşünmeye, daha alışmamışız demektir.

Bu seçimlerde de, dağıtılması gereken kuşkular ve yanılgılar, bilinen bu şekilleriyle dikiliyor karşımıza. Hep varolan dengeyi koruma endişesi «akıllılık» olarak sunulmak isteniyor. Burjuvazi de bunu istiyor.

Artık siyasal dengeleri etkilemek istiyorsak denklemini de tam kurmalıyız. Bir yanda demokrasi düşmanları, öte yanda demokrasi güçleri.

Bir yanda burjuvazinin on yıllar boyu şırınga ettiği şartlanmışlık, öbür yanda burjuvazinin kendisi olduktan sonra, hep kendi kendisini üreten ve güçlendiren, ama bizim katılamadığımız bir mekanizmayı seyretmek zorunda kalacağız.

Bu seçimler, bu gerçeğin bilince çıkarılması için bir aşama olabilir ve olmalıdır.

İşte bunun için burjuva kampına oy yok.

«Sesimizi yükseltelim»

Bu sömürü düzeni sürdükçe, bu talan devam ettikçe emekçi köylülerimizin dertleri bitmez, aksine hergün biraz daha artar. Bu dertler, toprak derdi, gübre derdi, su derdi, tarım ilaçları derdi, velhasıl GEÇİM DERDİDİR.

Burdur'un Kocapınar köyünden Ahmet Karaca ile köylülüğün sorunları üzerinde sohbet ettik. «Ne ekiyorsun?» sorusunu yönelttiğimizde «Pancar» cevabını aldık. «Pancar ekiyoruz ama onun derdini biz biliriz. Hiç bir yetkili gelip derdimize çözüm aramadı?» dedi. Ahmet Karaca daha sonra şöyle devam etti. «Pancarı yetiştirmesi ayrı bir derttir. Sökümünde ise şirket zorluk gösteriyor. Şirketin verdiği zaman da pancarımızı sökememişsek, şirket işçi getirtip söktürüyor. Pancarı alırken de kantarda 2-3 gün sıra bekliyoruz. Küspe alımı da öyle, hakkımız olandan yarısını zor alıyoruz. Pancar taban fiyatı zahmetine göre çok az. Fabrika bize küspeyi vermeyip aracıya ve karaborsacıya veriyor ve yüksek fiyatla almak zorunda kalıyoruz. Bu durumu ilgililere duyurduğumuz halde bizlerle ilgilenmiyorlar.

— Bu sorunlara nasıl çözüm bulunabilir?

«Kooperatiflerde örgütlenerek» dedi ve ekledi. «O zaman sesimizi duyururuz, hakkımızı ararız.»

— Başka ürün ekiyor musunuz ve bunlardan geliriniz ne oluyor?

«Haşhaş ekiyoruz. Ancak masrafı çok, geliri ise çok az. Haşhaşı 850 kuruşa satıyoruz, hükümet bize çiçek yağı diye haşhaş yağını 60-70 liradan satıyor. Haşhaş kabuğunun kilosu üç-dört yıl önce 25 lirayken, şimdi yine aynı ve şu zamana kadar taban fiyatı daha belli olmadı. Eziyetine değmiyor. Bu durumda bir daha ekemez duruma geleceğiz.»

— Önümüzde seçimler var. Yine sermaye partileri oy almak için vaad yağdırıyorlar. Siz bu seçimlerde ne yapacaksınız?

«Bizler seçimden seçime bey, paşa oluyoruz. Ondan sonra yine eski horlanan köylü. Şimdiye kadar hiç bir hükümet vaat ettiklerini yapmadı. Biz seçimden seçime bey, paşa olmak istemiyoruz. Biz kimsenin kimseyi sömürmediği, herkesin hakkını aldığı bir düzen istiyoruz. Şimdiye kadar oy verdiğimiz partilerin hepsi patronlara hizmet etti. Biz oyumuzu bu seçimlerde işçiden, köylüden yana olan TSİP'e vereceğiz.»

Kooperatif köylünün güvenini kazandı

Başkanlığını Cengiz Aksakal'ın yaptığı Veliköy Kooperatifi, önemli bir gelişme göstermiş bulunuyor. Başkanın açıklamalarını vermeyi gerekli görüyoruz:

GERÇEK: Sayın Başkan, Kooperatifiniz hakkında bilgi verir misiniz?

CEVAP: Kooperatifimiz üretim-tüketim amacıyla kurulmuştur. Fakat bugüne kadar tüketim kooperatifi olarak çalışmaktadır. En önemli amacımız çevremizde yetişen ürünleri kooperatif yoluyla değerlendirmek, üyelerimize ve halkımıza ucuz mal temin etmek suretiyle aracı tefeciyi engellemek ve sömürüyü azaltmaktır.

GERÇEK: Köy-Koopla ilişkileriniz nasıldır?

CEVAP: Köy-Koop'a üyeyiz Artvin'deki Kooperatiflerin yüzde sekseni Köy-Koop'a bağlı Artvin ARTKOO-BİRLİK'e de üyedir. Sermayemizin az olması ve BİRLİK'in peşin para istemesi nedeniyle istediğimiz malı getiremiyoruz. Projeli-kredili para almaktan da çekiniyoruz. Çünkü uygulamada yardımcı olan yok. İflas ederiz diye korkuyoruz.

GERÇEK: Halkın Kooperatifle ilişkisi ne düzeydedir?

CEVAP: Gecen yıllar iyi işletilmediği için halkın Kooperatife olan güveni sarsılmıştır. Şimdi ise üye sayımız 95'e çıktı. Devamlı üye sayısı artıyor. Verimli çalışmalarımızla köylümüzün güvenini kazandık. Şimdi üye olmayanlardan, kooperatife güvenerek gelip üye olmalarını bekliyoruz.

GERÇEK: Komandolar size de baskı yaptılar mı?

CEVAP: En fazla baskı gören ve hırpalanan ben oldum. Şöyle ki: eşi hapiste olan kimsesiz bir kadının çayırlarını, kooperatif ve Halk odasının üyeleri olarak biçiyorduk. Aniden gelen komando birliği tırpanlarımızı elimizden alarak tekme tokat, dipçikle dayak ata ata karakola götürdüler. Bana vurdukları sayısız dipçiklerle yere yuvarlandım. Ölümden kıl payı kurtuldum. Doktora gittim, onbir günlük raporla savcılığa müracaat ettim. Henüz bir haber çıkmadı

Ensar Toruh - Şavşat

Köylüler artık burjuva partilerinin vaadlerine kanmıyor. Sorunlarına gerçek ve kalıcı çözümler arıyor.

Seçimlere Doğru

DDKD GENEL BAŞKAN'I ŞAKİR TUTAL'IN GAZETEMİZE ÖZEL DEMEC'İ

«Seçimlerde Güç ve Eylem Birliğinin Yanındayız»

Devrimci Demokratik Kültür Derneği (DDKD) Genel Başkanı, Şakir Tutal, seçimler öncesinde görüşlerini Gazetemize özel bir demeç vererek anlatmıştır. Şakir Tutal'ın demeci şöyledir:

— Bugün Türkiye'de toplumsal hareketin vardığı aşama bakımından 14 Ekim'de yapılacak olan seçimler önemli bir yer tutar. Ekonomik, politik, sosyal bunalımlar baskı ve sömürü giderek yoğunluk kazanıyor. Parlamentoda, bugünkü Hükümette, AP-CHP-MHP-CGP-DP-MSP gibi sömürgeci partiler arasında ve içinde çelişkiler yoğunlaşıyor. Artan pahalılık, işsizlik, karaborsa, sömürgeci burjuvazinin kârlarına yenilerini ekliyor. Seçimlerde defalarca iktidar olan sömürgeci partiler, Türkiye'nin içerisine girdiği bu bunalımları üstlenmek istemiyor. Bu konuda birbirlerini ardıcıl olarak suçluyorlar. Bu durumun bütün sorumluluğunu komünizm ve «bölücülük»te arıyorlar. Bu nedenle bütün seçimlerde olduğu gibi, 14 Ekim seçimlerinde de ağız birliği yaparak, komünizme ve «bölücülüğe» karşı saldırıları yoğunlaştıracaklardır. Ve seçimlerde bütün güçleriyle yine emperyalizmin, kapitalizmin çürümüşlüğünü, kofluğunu, bunalımını gizlemek için ellerinden geleni yapacaklar, bu doğrultuda sahte umutlarla, yalan ve demagojilerle kandırmaya çalışacaklardır.

Ama artık emekçi sınıf ve tabakalar, sömürgeci burjuva partilerinin seçim nutuklarına, vaadlerine, yalan ve demagojilerine inanmıyor. Onların, komünizm ve «bölücülük» yaygaraları etkisini kaybediyor. Yığınlar her geçen gün doğruya, iyiye giden yola giriyorlar. Bütün sömürgeci partilerin biçimde farklı olan propagandalarının etkisi emekçi sınıf ve tabakalar üzerinden giderek kalkıyor.

Bir zamanlar «halkın umudu» olduğunu ileri süren CHP de emekçilere, ilericilere, devrimci demokrat güçlere karşı, uluslararası emperyalist tekellerin gerici, faşist güçlerin yararına bir politika izledi. Türkiye'nin emperyalizmle olan ilişkilerini geliştirdi. İlerici güçlerin desteğine rağmen, gerici, faşist güçlerin yararına koşulları hazırladı ve hızla sağa kaydı. Faşist MHP'nin ve onun dolaysız müttefikleri olan ÜGD-MİSK-ETKO gibi gizli açık örgütlerin cinayetlerine, sabotaj ve eylemlerine göz yumdu ve bu cinayet şebekelerini kapatmadı, onların yerine ilericileri tutuklattı. Devrimci demokrat ilerici yayınları yasaklattı. İlerici örgütleri kapadı. CHP seçimlerde 141 ve 142'ye karşı çıkmasına rağmen düşünme ve örgütlenme özgürlüğünü ortadan kaldıran bu faşist kanunların yürürlükte kalmasına göz yumdu ve artık bütün emekçi halk kitlesi seçimlerde CHP'nin seçim propagandalarının neye yönelik olduğunu anladı. CHP bu seçimlerde hak ettiği dersi alacaktır.

Çünkü; kendisi de anti-komünizm ve «bölücülük» yaygaralarına katılarak seçim meydanlarında karşı olduğu sıkıyönetimi getirdi. Gerici, faşist güçlerin istemi olan bu uygulamanın asıl amacı; emperyalizme, faşizme, sömürgeciliğe ve şövenizme karşı ulusal demokratik hak ve özgürlükleri için savaşan geniş emekçi halk yığınlarının muhalefetine gem vurmaktır. Sıkıyönetimin getirilmesiyle ulusal demokratik hak ve özgürlük'er alabildiğine kısıtlandı. Özellikle, 14 Ekim seçimlerinin bu koşullarda yapılması, seçimin, «demokratik» ilkelerine önemli ölçülerde darbe vurdu. Böylece, 14 Ekim seçimlerinde demokrasi güçlerinin, varolan demokratik ve yasal haklarından yararlanarak seçim kampanyalarına katılmalarının olanakları son derecede kısıtlanarak, burjuva partilerine daha rahat hareket etme serbestliğini verdi. Kitlelerin, haklı muhalefetinin ve yükselen mücadelelerinin önüne set çekti.

Emekçi kitleler artık bu partilerin, işçilerin, köylülerin, kısacası emekten yana bütün güçlerin, yaşamsal çıkarlarına, ekonomik çıkarlarına çözüm ge-

Devamı s. 5, sütun 1'de

TSİP seçim mitingleri sürüyor

İstanbul (Gerçek) — Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Merkezinden dün yapılan açıklamada, 14 Ekim seçimlerine ilişkin olarak yapılan mitinglerin sürdüğü belirtilmiştir. Yapılan açıklamada, tarihi kesinleşmiş olan mitinglere de yer verilmiş, bazı yerlerdeki mitinglerin yapılış tarihlerininse henüz kesinlik kazanmadığı belirtilmiştir. Bazı yerlerde belirlenmiş olan tarihlerin uygun görülmemesi nedeniyle TSİP ilçe yöneticilerince girişimlerin yapıldığı kaydedilen açıklamada, bu mitinglerin tarihleri kesinleştikten sonra bilahare açıklamada bulunulacağı belirtilmiştir.

TSİP Genel Merkezinden yapılan açıklamaya göre seçim propaganda döneminin son on gününde yapılacak olan mitinglerin yer ve tarihleri şöyledir:

4 Ekim'de Muş'un Malazgirt ve Bulanık ilçelerinde, 5 Ekim'de Mardin'in Nusaybin ve Van'ın Erçiş ilçelerinde, 6 Ekim'de Bitlis'te ve Mardin'in Cizre ilçesinde, 7 Ekim'de Burdur, Bandırma ve Siirt'in Batman ilçesinde, 8 Ekim'de Mardin'in Midyat ve Ömerli ilçeleriyle Van'ın Özalp ilçesinde, 9 Ekim'de Mardin'in Mazıdağı ilçesinde, 10 Ekim'de Turhal'da, 12 Ekim'de Mardin, Kızıltepe ve Van'ın Muradiye ilçesinde, 13 Ekim'de ise Siirt'te seçim mitingleri yapılacaktır. Öte yandan 6 Ekim'de İstanbul Şişli'de Birlik Dayanışma grubuyla birlikte bir miting yapılacağı daha önceden açıklanmıştı.

Siirt'te 10 kişi gözaltında

Siirt (Gerçek) — Önceki gün Siirt'te yapılan mitingin yasadışı bir şekilde dağıtılmasından sonra gözaltına alınanlardan TSİP Genel Yönetim Kurulu üyesi ve Diyarbakır İl Başkanı Mehmet Ali Tan serbest bırakılırken, parti üyesi ve Devrimci - Demokratlardan oluşan 11 kişi henüz serbest bırakılmamışlardır.

Gözaltında bulunan 11 kişinin adları şöyledir:

Sedat Baysal, Ayhan Güngör, Ali Yıldız, Hüsam Olgaç, Kemal Yücel, Haydar Oltu, Nasri Üzüm, Olcay Başbuğ, İhsan Tan, Mehmet Kılıçer.

TSİP İstanbul İl Y.Kurulu ve Onger'in ortak BASIN AÇIKLAMASI:

TSİP İstanbul İl Yönetim Kurulu ve İstanbul Bağımsız Senatör adayı Bakiye Beria Onger, TİP İstanbul İl Yönetimi'ne ve İstanbul Bağımsız Senatör adayları Niyazi Ağırnaslı ve Recep Cüre'ye ortak imzalı birer mektup yollamışlardır.

Mektupta, seçim çalışmalarında ortak eylemler yapma temelinde TSİP İl Yönetimi ile Bağımsız Senatör adayı Bakiye Beria Onger arasında oluşturulan eylem birliğinin önemi ve amacı vurgulanmıştır.

TİP İl yönetimi ve Bağımsız Senatör adayları Niyazi Ağırnaslı ve Recep Cüre bu eylem birliğine ve 6 Ekim 1979 günü saat 14.00'te Şişli Hürriyeti Ebediyye alanında ortaklaşa gerçekleştirilecek mitinge katılmaya çağrılmıştır.

SEÇİM HUKUKU 5

OY VERME :

Sandık kurulu önüne alınan kimse, yukarıda belirtilen niteliklere uygun kimlik belgesini başkana vererek, kimliğini ispat eder.

Başkan, seçmenin adını seçmen listesinde bulur ve masa üzerinde duran birleşik oy pusulasından bir tane vererek, sandık yerinde birden fazla oy verme yeri varsa, hangi kapalı oy verme yerine gireceğini söyler ve birleşik oy pusulasını veya seçimin gereğine göre zarfları usulüne göre katlayıp yapıştırdıktan sonra çıkmasını anlatır. Birleşik oy pusulasını veya zarfı alan seçmen doğruca kapalı oy verme yerine gider ve oyunu kullanmadan başka yere gidemez.

Hiç bir seçmene sandık başında müdahale telkin ve tavsiyede bulunulamaz. Hiçbir seçmen oyunu kullandıktan sonra sandık başında kalamaz. Bir seçmen kapalı oy verme yerinden dışarı çıkmadıkça hiç kimse oraya giremez. Şu kadar ki, oy pusulasını veya zarfı hazırlamak için gerekli normal süreden fazla kapalı oy verme yerinde kalan seçmen, başkan tarafından uyarılır.

Kapalı oy verme yerine girmeyen veya birleşik oy pusulasını alıp oy vermeyen seçmenden oy pusulası geri alınır.

Devamı var

O'NUN HİKAYESİ

M. DOĞRUER

